The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by the Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by the Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500
Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. IX. Kaina 3c Chicago, Ill., Penktadienis, Spalis-October 6 d., 1922 437 No. 235

Anglai apleis Azijos pusę

Graikai kliudo taikai

Šimtai žuvo girių gaisruose

Turkai sutinka pradėti taikos derybas

Priima talkininkų taikos pasiulymą.

LONDONAS, sp. 5. — Turkijos nacionalistų valdžia atsakė į talkininkų notą, kviečiančią pradėti taikos tarybas. Turkija sutinka pasiųsti savo delegaciją į taikos darbas ir siulo, kad taikos konferencija butų laikoma Smyrnoje ir kad ji prasidėtų spalio 20 d.

Talkininkai taikosi su Turkijos nacionalistais

Vienatinė kliutis susitaikymui yra tik graikai.

LONDONAS, sp. 5. — Oficialiniai paskelbta, kad Anglijos komanduotojas Dardaneluose, gen. Harrington, įteikė Turkijos nacionalistams Mudanijos konferencijoje galutiną mušių paliaubos protokolą. Turkai sutinka priimti tą protokolą, taip kad belieka ji tik pasirašyti, kas, tikimąsi, bus padaryta dar šiandie vakare. Nacionalistai jau priėmė didžiumą talkininkų pasiulytų sąlygų.

Vienatine kliutim susitaikymui dabar yra tik Graikija. Talkininkai prižadėjo Turkijai rytinę pusę Trakijos, nežiurint Graikijos tam priešinimos. Nelaukdami nė Graikijos delegacijos atvykimo, talkininkų generolai ir Ismid Paša parašė 6 punktų mušių paliaubos sutartį, kurion įėjo ir graikų armijos pasitraukimas iš rytinės Trakijos. Atvykę į Mudaniją Graikijos delegatai tuojaus priėmė penkis sutarties punktus, bet griežtai atsisakė priimti šeštąjį, kuriuo dalis Trakijos atiduodama Turkijai.

Turkams pasitraukus iš neutralinės zonos, pavojus karo tarp Anglijos ir Turkijos skaitomas yra praėjusiu.

Anglai pasitrauks iš Dardanelų Azijos pusėje

Betgi talkininkai laikinai pasiliks Konstantinopoly.

KONSTANTINOPOLIS, sp. 5.— Gautomis iš turkų šaltinių telegramomis iš Mudanijos, talkininkai ir turkai jau susitaikė apie neutralinę zoną ir mušių paliaubą ir rengiasi pasirašyti sutartį.

Valdžios pranašas vyriausiojo pašto bokšte orą Chicagai ir apielinkei pranašauja šiaip:

Šiandie — giedra ir biskį vėsiau.

Saulė teka 5:5 — val.; leidžiasi 5:25 val. Mėnuo teka 5:55 val. vakare.

Sutartomis sąlygomis, kaip talkininkai, taip ir turkai apleis neutralinę Dardanelų zoną Azijos pusėje. Tai reiškia, kad anglai pasitrauks iš Čanako ir visos zonos Azijos pusėje į Gallipolį, Europos pusėje Dardanelų, bet ir turkų kariuomenė negalės užimti zonos ir prieiti prie Dardanelų, bet ten bus įsteigta tik turkų civilinė valdžia. Talkininkai ir toliau pasiliks Konstantinopoly iki pabaigos taikos derybų, bet leis mieste įsteigti Turkijos nacionalistų civilinę valdžią. Graikijos armija turės evakuoti grąžinamąją Turkijai Trakijos dalį bėgyje 10 dienų. Jeigu gi Graikijos valdžia atsisakytų atšaukti savo kariuomenę iš Trakijos, talkininkai turi paskelbti Graikijos blokadą, o Turkijos kariuomenė pereis Europos pusėn ir pati išvarys graikus iš Trakijos.

Graikijos atstovai atsisako rašytis po sutartim, nes jie priešinasi grąžinimui turkams Trakijos ir be to sakosi nesą igalioti po tokia sutartim rašytis, ir todel jie turį palaukti instrukcijų iš Athenų.

Turkai neutralinėj zonoj

KONSTANTINOPOLIS, sp. 5.— Anglijos komisijos kvatiera skelbia, kad Turkijos nacionalistų kavalerija pasirodė Kandroj, neutralinėj zonoj Konstantinopolio apielinkėj. Ten turkai dar pirmą kartą pasirodė.

Turkijos valdžia pasitraukė

Visa valdžia dabar patenka Trakijos nacionalistams.

LONDONAS, sp. 5. Turkijos valdžia Konstantinopoly, kuri ikišiol skaitėsi tikrąja valdžia ir vienatinė Turkijos valdžia, kurią yra pripažinę talkininkai, pasitraukė ir pavedė visą valdžią Konstantinopoly Turkijos nacionalistų valdžiai Angoroje. Konstantinopolio valdžios padėtis pasidarė nebepakenčiama, kada patįs talkininkai pradėjo ją ignoruoti ir tartis su nacionalistų valdžia.

Tikimąsi, kad ir Turkijos sultonas abdikuos, kada bus pasirašyta taikos sutartis.

Graikai rengiasi naujan karan

Mobilizuoja kariuomenę karui su turkais už Traikiją.

ATHENAI, sp. 5. — Graikija rengiasi naujan karan su Turkijos nacionalistais. Naujasis Graikijos karalius Jurgis II išleido proklamaciją, kviečiančią gyventojus remti karą su turkais už Trakiją. Prasidėjo ir mobilizavimas Graikijos armijos.

Sukilėlių komitetas išleido atsišaukimą, kad žmonės stotų kariuomenėn savanoriais. Graikijos armija Trakijoj yra reorganizuojama. Kalbama, kad daugelis stoja armijon savanoriais.

Vyriausiu graikų komanduotoju Trakijoj tapo paskirtas gen. Nider. Jam įsakyta visomis įmonėmis priešintis turkų pasigriebimui Trakijos ir jis gali tik sutikti su tuo, kad talkininkų komisija valdytų Trakiją, bet ir tai su sąlyga, kad tokis talkininkų valdymas bus tik laikinis.

100 žmonių žuvo Kanados girių gaisruose

Daug žmonių liko nustumta į vandenį nuo prieplaukos besigelbstančių nuo gaisro žmonių.

OTTAWA, Ont., spalio 5. — Daugiau kaip šimtas žmonių žuvo gaisruose Kanados giriose. Gaisrai vis dar plečiasi ir nėra priemonių juos sustabdyti. Šeši miesteliai giriose sudegė, o geležinkeliai nespėja gabenti pabėgėlių. Mažiausia 5,000 žmonių liko be pastogės.

Miškai yra sausi, o lietaus nesulaukiama. Todel liepsnos eina per miškus didžiausiu smarkumu. Didžiausi gaisrai yra šiaurinėj daly Ontario ir St. Maurice klony, Quoebec. Apie 20 atskirų gaisrų siaučia L'Islet paviete.

Apskaitoma, kad 2,500 mylių radiuse išdegė viskas — ir miškai, ir žmonių namai. Nuostoliai siekia milionus dolerių.

Iki neateis smarkus lietus, nėra vilties, kad gaisrai liktų užgesinti, bet lietaus nepramatoma. Todel daugely bažnyčių laikoma specialinės pamaldos ir maldaujama iš dievo lietaus.

Daugiausia žmonių žuvo Hailleybury, Ont. Ten prigėrė nuo 50 iki 100 žmonių. Jie tapo nustumti nuo prieplaukos, besigelbstantiems nuo gaisro grudanties, kad susėsti į nedidelius laivelius ir bėgti iš gaisro vietos. Be to daug žmonių liko sumindžiota.

Be užmuštųjų, girių gaisruose taipjau daug žmonių ir sužeista. Manoma, kad žuvo ir kelios vienuolės, kurios pasiliko užpakaly gaisro gelbėti sužeistiesiems.

Net ir tolimesni nuo gaisro miestai yra apsemti dumų. Taip Montreal yra taip pasemtas girių gaisrų dumuose, kad ir dieną reikia žibinti elektrą gatvėse. Laivai upėje tik didžiausiu atsargumu tegali vaigščioti.

Tai yra viena iš didžiausių nelaimių, patikusių Kanadą.

Keistas reikalavimas

RYMAS, sp. 5. — Fascisti per savo vadovą parlamente Mussolini reikalauja pravesti tokią rinkimų parlamentan tvarką, kad ta partija, kuri gaus didžiumą balsų rinkimuose, gautų tris penktadalius vietų parlamente.

Fascisti užgriebė Trentino provinciją, kurią Italija gavo iš Australijos Versailles sutartimi ir kurioj gyvena daug vokiečių. Tie juodašimčiai sakosi užgriebę provinciją todel, kad valdžia buk neužtektinai saugojusi ten italų interesų ir nedavusi tinkamos apsaugos italams, taip kad italų teisės buk nebuvusios užtektinai pagerbtos.

Rado užmuštą lietuvį

Jo vardas L. Puzinas.

Peoria, Ill. — Praeitą pirmadienį (spalio 2), apie 9 val. vakaro, rado ant gelžkelio bėgių negyvą, su suskaldyta galva, žmogų. Pasirodė, kad tai buta visiems St. Charles miestelio lietuviams gerai pažįstamas **Lionginas Puzinas**, lietuvis.

Velionis pirmiau sakydavos, kad jis turįs Amerikoj pusbrolį Povilą Jeniuną, bet nežinia kur jis gyvena. Užmuštojo kunas nugabentą pas graborių iki laidojimo.

Petras Liauška
2607 N. Adams, Peoria, Ill.

Socialistai priešinasi Austrijos pavergimui

Jie sako, kad Austrijos "šelpimo" planas ir yra pavergimu.

VIENNA, sp. 5. — Austrijos socialistai yra pasirengę kovoti su tautų sąjungos išdirbtuoju planu Austriją ir suteikti jai internacionalinę paskolą. Oficialinis socialistų organas Arbeiter Zeitung sako, kad tas visas "šelpimas" siekiasi vien pavergti Austriją, nes suteikę paskolą talkininkai per dviejus metus valdytų Austriją ir kontroliuotų jos finansus, o per tuos dviejus metus talkininkai rastų progų kaip galutinai pavergti Austriją. Kaip talkininkai moka valdyti kitas šalis labai puikiai parodąs Saar baseinas. Laikraštis sako, kad Austrijai yra labai reikalingi kreditai, bet ne tokie kreditai, kurie galutinai pavergtų šalį. Ir nors klerikalai nusileidžia talkininkams ir su džiaugsmu priima talkininkų sąlygas, bet Austrijos darbininkai griežtai kovos prieš tokią malonę ir nesiduos save pavergti svetimų šalių kapitalistams.

Patįs kapitalistai pripažįsta, kad įvedus talkininkų kontrolę pirmiausia bus panaikinti įstatymai, kurie apsaugoja darbininkus ir visos tos darbininkų teisės, kurias jie ikišiol yra iškovoję, nes tas buk trukdo industrijai veikti ir plėtotis.

Austrijos valdžia, kurios premieru yra kunigas Seipel (kuris panašiai musų kunigams, nesivadina kunigu, bet daktaru) jau pasirašė kartu su talkininkais po protokolu išdirbtojo pleno "gelbėjimui" Austrijos.

Visi Austrijos kaiminai taikosi pasigriebti Austriją, bet tik dar nedrįsta pradėti grobimosi, nes kiltų karas tarp pačių grobikų, nepasidalinant grobiu. Bet visi prisipažįsta, kad jei Austrija dar žėmiau pultų, tąsyk grobimas tikrai prasidėtų.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, spalio 5 d., užsienio pinigų kaina, be persiuntimo, perkant jų ne mažiaus kaip už 25,000 dolerių, bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos 1 sv. sterlingų	$4.49
Austrijos 100 kronų	⅛c
Belgijos 100 frankų	$7.16
Danijos 100 frankų	$20.64
Finų 100 markių	$2.28
Francijos 100 frankų	$7.62
Italijos 100 lirų	$4.30
Lietuvos 100 Litų	$10.00
Lenkų 100 markių	1⅛c
Norvegijos 100 kronų	$17.75
Olandų 100 guldėnų	$38.86
Švedų 100 guldėnų	$26.56
Šveicarų 100 markių	$18.70
Vokietijos 100 markių	4¾c

Angliakasiai statys senesniuosius reikalavimus

Reikalaus senosios algos ir 6 val. darbo dienos.

CLEVELAND, O., sp. 5. — Angliakasių unijos vyriausias "policy" komitetas nutarė pastatyti kasyklų savininkams senuosius reikalavimus, kuriuos išdirbo ir priėmė angliakasių konvencija, laikyta vasario mėn., 1922 m., Indianapolis. Tomis sąlygomis, dabartinė angliakasių alga turi pasilikti iki 1925 m. ir turi buti įvesta 6 val. darbo diena, dirbant 5 dienas savaitėje. Be to reikalaujama pusantros mokesties už viršlaikį ir dvigubos mokesties už darbą šventadieniais.

Tie reikalavimai bus pastatyti bendrai konferencijai su kasyklų savininkais. Pastatymas senųjų reikalavimų daro naują angliakasių konvenciją nereikalingą ir ji nebus šaukiama šiemet.

Fascisti pasigriebė Italijos provinciją

Nuvertė buvusią valdžią ir paskelbė savąją.

RYMAS, sp. 5. — Nariai juodašimčių fascisti organizacijos užgriebė visą Trentino provinciją ir šiandie paskelbė ten savo valdžią.

Fascisti valdžia tapo įsteigta Trente.

Gubernatorius ir Trento municipalinės tarybos nariai buvo prievarta priversti rezignuoti ir fascisti tuoj paskelšė savo valdžią. Ginkluoti fascisti dabar patruliuoja visą distriktą.

Fascisti vadovas parlamente Mussolini reikalauja, kad visuotini rinkimai butų paskelbti gruodžio mėn., nes jeigu valdžia greitai nepaleisianti dabartinio parlamento, tai fascisti paimsią viską į savo rankas.

Sausai šlapias kunigas.

GREENVILLE, S. C., sp. 5. —Kun. W. P. Step pasakė labai smarkų pamokslą už sausuosius, visaip prakeikdamas degtinę ir išgirdamas prohibiciją. Einant namo jį sustabdė policistai ir rado pas jį kvortą degtinės ir dvi biblijas. Jį areštuota ir kaltinama už peržengimą jo numylėtosios prohibicijos.

PRAGA, sp. 5.— Čecho Slovakijoj tapo sudaryta nauja koalicinė ministerija, kurioj premieru yra Svehla, agrarų partijos vadovas. Buvęs premieras Dr. Edvardas Benes yra dabar užsienio reikalų ministeris.

Užmušė du prohibicijos agentus.

DADE CITY, Fla., sp. 5.— Du prohibicijos agentai, kurie, manoma, buvo išvažiavę jieškoti munšainerių, tapo užklupti kely ir nušauti ant vietos. Jų lavonai rasti automobily.

4 ugnagesiai sudegė.

PHILADELPHIA, Pa., sp. 5.— Gaisre viename sandely, kuris pridarė už už $100,000 nuostolių, žuvo ir keturi ugnagesiai. Elevatoris, kuriuo jie kėlėsi prie ugnies, sugedo ir pakliuvo tarp liepsnos ir jie visi jame ir sudegė.

Lietuvos žinios

Litas įvedamas Lietuvoje nuo spalio 1 d.

WASHINGTON, spalio 3 d. (Elta). — Spalių pirmą dieną Lietuvoje oficialiai įvedamas pinigų vienetas "litas". Litas lygus dešimtai daliai Amerikos dolerio. Litas turi 100 centų.

Apvaikščiojimas Vilniaus 600 metų jubiliejaus

WASHINGTON, suks. 30.— (Elta). — Rugsėjo 29 dieną Lietuvoje įvyko apvaikščiojimas Vilniaus šešių šimtų metų įsteigimo jubilėjaus.

Seimo rinkimai

1. Mariampolės Apygardoje įteikti sekanti kandidatų sąrašai.

1) Ekonominės bei Politinės Lietuvos Žemdirbių Sąjungos.

2) Darbininkų bežemių, mažažemių ir jaunakurių sąjunga (Darbo federacija).

3) Lietuvos kr. demokratų, Katalikių Moterų, Blaivybės draugijos.

4) Darbininkų (Mariampolės ir Alytaus darbininkų profesinių sąjungų) sąrašas.

5) Darbo Valstiečių mažažemių ir bežemių grupės "už žemę ir laisvę".

6) Mariampolės Apygardos Ukininkų Sąjungos.

7) Darbininkų kuopos.

8, Žemdirbių — Ukininkų sąjungos.

9) Žydų liaudies kandidatų.

10) Mariampolės Apygardos Lietuvos Evangelikų Liuteronų sąrašas.

11) Lietuvos Valstiečių Sąjunga.

12) Žydų liaudies "Achdus" sąrašas.

13) I Apylinkės nuo lenkų rinkikų sąrašas.

14) Lietuvos Socialistų Liaudininkų Demokratų.

15) Socialdemokratų.

16) Prienų miesto lenkų rinkikų sąrašas.

17) Sionistų organizacija "Už Tautos autonomiją."

Klaipėdos kraštas

Klaipėdos krašto darbininkai nerimauja.

E. KLAIPĖDA. — Kainoms umai pakilus, Klaipėdos krašto darbininkai labai pradėjo nerimauti. Darbininkų profesinės sąjungos reikalauja iš valdžios griežtų priemonių eko nominei lygsvarai išlaikyti. Reikalaujama įvesti prievartos priemones javų, mėsos ir kitų žemės ukio produktų srity ir uždrausti visą valgomųjų produktų eksportą. Tuo klausimu buvo karštų debatų valstybės ir miesto taryboj. Darbininkai gresė visuotinu streiku.

Valdžia davė jiems visokių pasižadėjimų ir taip pasisekė dar laikinai streiką sulaikyti. Rinkoj buvo matyti visokių ekscesų. Iš ukininkų reikalaujančių aukštų kainų už produktus, darbininkai bandė atimti juos be apmokėjimo, o policija čia visai nesikišo. Smalininkuose keletą dienų stovėjo darbininkai prie garlaivių ir kontroliavo keliaujančius į Lietuvą, ar jie nesiveža su savim maisto.

Klaipėdos šmugelis.

E. KLAIPDA. — Pasaulyje susidarė nuomonė, buk Klaipėdos prekyba daugiausia gyvuoja šmugeliu. Be abejo tai nevisiškai atsitinka tikrenybei, bet kiek liečia linų prekyba, galima tvirtinti, kad tai tiesa. Lietuva tuo tarpu, neleidžia išvežti linų, tačiau į Klaipėdą beveik kas nakt atvežama 14-20 vežimų linų. Atveža juos daugiausia šmugelninkai iš Gargždų, taip pat ir iš Kretingos.

Lietuvos pasienio sargyba, anot Klaipėdos laikraščių, žiurinti į tą nakties šmugelį užmerkusi akis.

MASKVA, sp. 5. — Lenino miegamasis kambaris yra išmušamas kempinėmis, kad jokis garsas negalėtų pasiekti jį nuo gatvės.

Nauji Pinigai Lietuvoje

Nuo dabar Naujienos pradeda siųsti pinigus Lietuvon Naujais pinigais — LIETUVOS PINIGAIS, kurie vadinasi "litai" ir yra lygus 1 litas 200 auksinų. Litai bus siunčiami perlaidomis ir čekiais, tokiu pat budu kaip ir markės arba auksinai. Jusų giminėms Lietuvoje pinigai yra reikalingiausi DABAR. Niekad pirmiau jie nebuvo taip reikalingi. Nes del vokiečių markės puolimo ir Lietuvos valdžios baisaus nerangumo Lietuvos žmonės dabar patapo ubagais. Kas kitas pagelbės Jusų giminei, jei ne Jus ? Pagelba dabar turi eiti greitai ir dvigubai.

Siųskit Per

NAUJIENOS

Pinigus Lietuvon

Jo Prašo Lietuvos Žmonės ir Taip Pataria Lietuvos Bankai

Kaltinančios pusės grumojimai privertė ją kreivai prisiekti.

Eugene Lyons.

Boston. — Lola R. Andrews, svarbiausia liudytoja, kurios liudymu darbininkų organizuotojai Nicola Sacco ir Bartolome Vanzetti tapo nuteisti mirti elektrinėj kedėj, prisipažino, kad jos pažinimas "buvo visai nepateisinamai klaidingas ir neteisingas," išgautas policijos viršininkų ir apskričio gynėjo raštinės "gązdinimais ir prievarta."

Norfolko kauntės suokalbininkai stovi atidengti šitą sensacingu vienos jų ištikimiausių aukų ir įrankių prisipažinimu. Visa valstija yra nustebusi smulkmeningu išpasakojimu, kurį šita moteris suteikė po priesaika raštu apie tai, kaip kaltinančioji pusė pasinaudojo žinojimu jos "praeities," kad privertus ją meluoti. Išskiriant Estelle Smith suokalby prieš Mooney ir Billingsą nėra tolygaus apgalvoto gązdinimo moters, kokį Mrs. Andrews prikiša distrikto prokurorui Katzmann'ui, padėjėjui Williamsui ir kitiems.

Vietos laikraščiai panaudojo didžiausias, kokias turėjo raides pilno puslapio antraštėms, kada įteikus teismui prisiektinį rašytą liudymą susižinota apie prisipažinimą. Del jos alpimo per tris jos liudymo dienas ir del distrikto prokuroro Katzmanno ypatingai aistraus prašymo teisybos atsižiurėti į jos liudymą, Mrs. Andrews tapo žymiausia figura garsioj Sacco-Vanzetti byloj Dedhame.

Keliais mėnesiais prieš teismą ji davė kaltinamai pusei pareiškimą, kuriame ji pasakė negalinti pažinti nei vieno. Tečiaus pašaukta liudyti, ji liudijo, kad budama prasižengimo vietoje South Braintree'je bal. 15 d., 1920 m, ji pašaukusi vyrą iš po automobiliaus, kad jo ko tai paklausus ir kad tuoju vyru buvęs Sacco. Dabar ji sako, ką ji iš pradžių buvo sakiusi, paaiškindama, kad tarp to laiko, kada ji kalbėjo su kaltinamąja puse ir bylos laiko kaltinančioji pusė pavartojo pagrumojimus ir kitokį spaudimą, kad privertus ją meluoti. Ji dabar sako, kad ji buvo nemačiusi Sacco iki jai neparodė jo kalėjime Dedhame.

Prisipažinimas prie kreivos prisiekos tapo padarytas akyvaizdoje jos pačios sunaus, kuris pirmutinis prašė jos apvalyti savo vardą, pasakant visą teisybę. Prie to buvo taipgi be kaltinamos pusės gynėjo du žymus darbininkų vadai: John Van Vaerenwyck, Massachusetts valstijos Darbo Federacijos vice-prezidentas, ir Fred G. Biedenkapp, gerai žinomas New Yorko darbietis.

Šitas naujas įrodymas tapo pridėtas prie to, kuris buvo įteiktas reikalaujant naujo nagrinėjimo. Atsimenant Louiso Pelsero prisipažinimą prie kreivos prisiekos jo liudyme kaltinančiai pusei, atidengus kriminalingus darbus ir melagingus pareiškimus "Goodridge'o" ir kitus dalykus, Andrews'ienės prisiektinis raštinis liudymas nėra jokia naujiena, kaip tą kapitalistų laikraščiai mano. Mrs. Andrews nėra išimtimi. Viskas aiškiai rodo apgalvotą ir organizuotą suokalbį.

Įteikus p. Andrews'ienės prisipažinimą, laikraštis "Boston American" įdėjo ilgą vedamąjį straipsnį, kuriame jis pataria, kad jei p. Andrews'ienės atidengimas yra teisingas, tai "kas nors buvusių tame laike distrikto prokuroro raštinėje turėtų buti suareštuotas ir teisiamas už pasikėsinimą užmušti."

Įdomu, kad p. Katzmann savo paskutiniuose žodžiuose į teisybą skaitė pareiga ypatingai atsiliepti už tą liudytoją, kuri dabar kaltina jį privertime jos meluoti. Jo žodžiai buvo tokie:

"Gerbiamieji, jau daugiau kaip 11 metų, kaip aš einu šitą tarnybą. Iš ilgos tarnybos valstybei, aš neatmenu, kad aš bučiau matęs, ar girdėjęs tokią įtikinamą liudytoją, kokia yra Lola Andrews."

Sacco-Vanzetti Gynimo Komitetas, Box 37, Hanover Station, Boston, mano, kad šitas bylos pasisukimas gali buti galo pradžia. Jis bent mano, kad pastangos atidengti suokalbį iki šiol nebuvo bergždžios ir darbas turi buti varomas kol du darbininkai taps paliuosuoti. Didžiausia kliutis tam dabar yra pinigų trukumas.

Laikrašty "Boston American," rugs. 12 d., 1922 m., ant rytojaus po Mrs. Lola Andrews prisipažinimui, kad jos liudymas prieš Nicolą Sacco buvo melagingas ir kad ją privertė meluoti kaltinančioji pusė prievartos ir gązdinimo budais, šitas vedamasis straipsnis tapo įdėtas:

SACCO IR VANZETTI.

Governoras turėtų peržiurėti visus įrodymus liudytojos prisipažinimo šviesoj.

Mes du kartus gavome baisių žinių apie įrodymus, kuriais Sacco ir Vanzetti tapo nuteisti ir pasmerkti numirti už žmogžudybę. Kiekvienas dalykas, kuris sumaišo tikrumą kaltės žmogaus, kuriam pareina numirti patikėjus jo kalte, turi buti baisi šmėkla tos bendruomenės sąžinei, kuri rengiasi atimti žmogaus gyvastį, negalimą atgaivinti visiems menams ir mokslams, kartą ją per klaidą atėmus.

Pažinusios Sacco moters prisipažinimas, kad ji melavo pašaukta liudyti ir kad ji buvo įgązdinta meluoti kaltinančiojo advokato raštinės gązdinamais budais yra baisus prisipažinimas. Arba ji yra pamišusi, ar kas nors buvusių tuomet distrikto prokuroro raštinėj turėtų buti suareštuotas už pasikėsinimą nužudyti.

Tom Mooney, darbininkų vadas San Franciscoje, tik išliko nenužudytas apskričio prokuroro raštinės ir "didžiojo verslo suokalbininkų" gaujos. Jo gyvastį išgelbėjo tik prisipažinimas laiku ir atradimas įrodymų laiku.

Dabar yra žinoma, kad burys anarchistų Chicagoje, ne taip labai senai, tapo pakarti del melagingų ir šiaip neužtenkamų įrodymų ir kad kitus jų išgelbėjo tik narsus tąsyk buvusio governoro Altgeldo dovanojimas.

Pastarojo karo prakeikimas išauklėjo netoleringumą, panaikino konstitucines teisybos teismo teises, žodžio laisvę, spaudos laisvę ir teisingą teisibininkų pasirinkimą.

Bailiai prokurorai, norėdami pagarsėti bejiegių žmonių lėšomis, persekiojamų visur už jų radikalines nuomones, užmiršdami, kad priimtosios šios dienos nuomonės buvo radikalinėmis vakar dienos nuomonėmis ir kad reformos ir pažangos pionieriai visuomet buvo radikalai, kuomet jie pirmi pakėlė savo balsą.

Pats Kristus buvo prikaltas prie kryžiaus tarp dviejų vagių už tai, kad jis buvo savo laiko radikalas.

Kad Vanzetti'ui ir Sacco'ui nieko nepagelbėjo tas, kad jie buvo gerai žinomais socialistais, tai tas yra tikra. Mums pranešama, kad Bostono laikraščių atstovai byloj, prityrę ir gerai apšviesti žmonės, visi išskiriant vieną atstovą laikraščio labiausia neapkenčiančio darbininkų visam mieste, sakė, kad įrodymai nepateisina nusprendimo.

Kaip ten nebutų, bet prisipažinimas, kad vienas valdžios liudytojų melavo, parodo, kad jos liudymas nebuvo ištikimas, vis viena, ar ji dabar teisybę sako, ar meluoja.

Suprantama, mes negalim sakyti, kad kas distrikto prokuroro raštinėj butų nusikaltęs tuo, kuo ji kaltina juos.

Tam negalima tikėti. Mes nenorim manyti, kad tokie dalykai galėtų atsitikti Massachusettse. Vienok šitas moters liudymas yra sunaikintas ir governoras su didžiausiu atsidėjimu turėtų peržiurėti visus įrodymus.

Ir žmonės vėl turi pagalvoti, ar jie turi teisę atimti žmogui gyvastį, kuomet jų įrodymai yra tokie netikri. Įstatymas "akis už akį ir dantys už dantį" priklauso tamsesniems amžiams negu musiškis.

Slaptas darbas

Washington, D. C. — Susidomėjimą politiniais kaliniais čia žymiai padidino pasklidusi žinia apie paliuosavimą žymaus vokiečių agento ir dinamitininko kapitono Roberto Fay, kuris buvo sugautas bedinamituojant šoviniais prikrautus laivus New Yorko prieplaukoj, 1916 m; po to jis pabėgo iš kalėjimo ir buvo liuosas vienus iki jį sugavo. Valdžios nesenai patylomis išsiuntė Fay'ą mos, kad prezidentas jam baudne sumažino.

Čia išreiškiama didelis pasipiktinimas pavojingo Fay'o paliuosavimu, kuomet politiniai kaliniai, kurių nei vienas nepritarė vokiečiams ir kurie visi baudžiami už žodžiu ar raštu išreikštą pasipriešinimą karui humanitaringumo pamatais, yra nuteisti dešimčiai ar dvidešimčiai metų. Daugelis atstovų Washingtoniečių, kurie yra susidomėję politinėmis bylomis, išreiškė didžiausią nuostabą, išgirdę apie paliuosavimą vokiečių šnipo kaip tik tuoju laiku, kada baltnamis ir teisingumo skyrius pasakoja klausiantiems, kad jie neturi laiko imtis politinių bylų pramoniniams neramumams esant. Tarp tų, kurie šitaip žiuri, yra Nacionalinės Katalikų Gerovės Tarybos narys kun. R. A. McCowan, Žmonių Įstatybinės Tarnybos atstovas Basil M. Manly ir p-ia Charles Edward Russell.

Yra sakoma, kad prezidentui pasirašant Fay'o paliuosavimo popierius, politinio kalinio Jono Pancnero, iš Detroito bylos peržvalga gulėjo pas jį nuo liepos 6 d., tečiaus baltnamy visiems klausiantiems buvo sakoma, kad prezidentas neturi nei minutos laiko pažiurėti į tą bylą. Pancner dirbo vienoj didelėj Detroito gamykloj, kurios perdėtinis parašė Teisingumo Skyriui aprašydamas Pancnerį kaipo pavyzdingą darbininką, kurį jis norėtų vėl panaudoti.

Pasielgimas su Fay'u buvo taipgi palyginamas su atsinešimu parodytu trims politiniams kaliniams, kurie yra Švedijos piliečiai, Karoliui Ahlteen'u, Sigfridu Stenbergu ir Ragnorų Johannsenu. Švedų valdžia prašė paliuosuoti tuos tris vyrus ir siulėsi apmokėti jų kelionę į Švediją. Tečiaus vyriausias prokuroras atsisakė duoti įsakymą deportuoti juos esą delto, kad tas busiąs padrąsinimu kitiems svetimšaliams ateiti čia ir "musų įstatymus laužyti". Vienintėlis įstatymas, už kurio peržengimą jie yra kaltinami, tai Wilsono karo meto patvarkymas, kuris nežiurint musų konstitucinio užtikrinimo žodžio laisvės, padarė prasižengimu kiekvieną žodį, kuris galima suprasti priešingu karui. Šitie žmonės jau atbuvo ketverius metus.

Fay buvo paskutinis vokiečių šnipas musų kalėjimuose. Jie visi tapo paliuosuoti. Galingos įtakos rupinosi jų paliuosavimu. 75 politiniai kaliniai mažne visi yra Amerikos darbininkai be jokios politinės proteguotės. Administracija matomai mano, kad vokiečių dinamitininkai yra vargšai žmoneliai atsistojusieji ne toj pastarojo nemalonumo pusėj ir jų nusidėjimų nepalyginsi prie tų nenaudėlių, kurie turėjo drąsos priešintis pačiam karui, pasiremdami humanitaringumu.

Telephone Boulevard 5052
DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 ryto.
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkinių reikalais eiti į tas sankrovas, kurios skelbiasi Naujienose.

Kodel per "Naujienas"

Su kiekviena diena vis didesnis žmonių skaičius siunčia pinigus Lietuvon per Naujienas. Tai yra todel,

1) kad Naujienų vedėjai yra žmonės, kurie užsipelnė didžiausio pasitikėjimo,

2) kad Naujienos parodė didžiausią gabumą atlikti reikalus kuogeriausia ir kuogreičiausia, — taip kaip niekas kitas negali;

3) kad kiekvieną pinigų siuntinį (parlaidą) Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius leidžia Lietuvon ne vėliau kaip ant rytojaus po pinigų priėmimo;

4) kad Naujienų čekiai ir perlaidos apmokama Lietuvoje iki paskutinio skatiko, kada jie mainomi Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banke ar jo skyriuose;

5) kad Naujienų siunčiamus pinigus Lietuvoje išmoka tuojaus, kaip tik pinigų priėmėjas atsiliepia į Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko pranešimą, kad pinigai atėjo, arba pats kreipiasi į banką, paduodamas Nujienų kvito numerį.

Lietuvos žmonės prašo Amerikiečių siųsti pinigus Lietuvon tiktai per Naujienas, o Lietuvos bankai tai pataria.

Per Naujienas galite siųsti pinigus ir į lenkų užimtą Vilniaus gubernią, o taip-jau ir į visus kitus svieto kraštus.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIAI CHICAGOJE

BRIDGEPORTO SKYRIUS
3210 So. Halsted St., Tel. Boulevard 9663
TOWN OF LAKE SKYRIUS
1614 West 46th Street, Tel. Boulevard 0672
BRIGHTON PARK SKYRIUS
4138 Archer Ave., Tel. Lafayette 7674
WEST PULLMANO SKYRIUS
523 West 120th St., Tel. Pullman 0169
ROSELANDO SKYRIUS
233 East 115-th St., Tel. Pullman 0659

PINIGAI
iš
ROCKFORDO
Lietuvon

Rockfordiečiai lietuviai pinigams siųsti Lietuvon neturi patogesnės ir geresnės įstaigos kaip

Rockford Real Estate and Loan Co.

Čia ir visokius nuosavybės reikalus geriausia atliksite. Siųskite pinigus per

Rockford Real Estate and Loan Co.
809 So. Main St.,
Rockford, Ill.

Kur seniausia, Ten geriausia.
SENIAUSIA
Agentura VIENYBE

Parduoda laivakortes ant visų parankiausių Linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos arba ir visur kitur per Antverpą, Rotterdamą, Bremeną, Hamburgą, Liepoją, Karaliaučių ir kitus portus į Eidkūnus ir į patį Kauną, taip pat ir iš Lietuvos.

卐 ■ 卐

Pinigus siunčia į Lietuvą ir visur pigiausiu kursu; už juos garantuoja, kad — ypač Lietuvoje — pinigai bus greitai ir parankiai išmokami artimiausioje vietoje nuo priėmėjo gyvenimo.

Pinigus į Lietuvą siunčia telegramu.
Amerikos pinigus maino ant visų šalių pinigų.

卐 ■ 卐

"VIENYBĖS" SPAUSTUVĖ
Visokius spaudos darbus atlieka greitai, pigiai ir gražiai.
Spausdina konstitucijas, knygas, laiškams popieras, plakatus, vizitines korteles, baliams tikietus ir tt.

卐 ■ 卐

"VIENYBĖ"
EINA DU-KART SAVAITĖJE
Spausdina geriausius raštus, vėliausias žinias iš Lietuvos ir visur ir turi juokų skyrių
"TARKA"
AMERIKOJE $3.50 MET.
LIETUVOJE 4.50

卐 ■ 卐

Pirkite "Vienybės" Bendrovės šėrus. Dividendai mokami. Ateityje bus didelis pelnas.
Vienas šėras $10.

卐 ■ 卐

Užlaiko didelį knygyną, kur galima gauti visokių knygų.

Reikalaukite platesnių informacijų apie viską, rašykite mums laiškus, reikalaukite musų piniginio kurso ir knygų katalogo.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN VIENYBE PUBL. Co.
193 Grand St. B
Brooklyn, N. Y.

Kur vienybė, Ten galybė.

Kl. Jurgelonis
ADVOKATAS
DUODA TEISIŲ PATARIMUS

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. 22nd St., kertė Leavitt St
Telephone Canal 2552
Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.
Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekzaminavoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgeiaus ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758
A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyj.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas
29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6390
Vak. 812 W. 33 St. Chicago.
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669
JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas
Kambaris 306, Home Bank Bldg., Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES
ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai.
M. Yuška,
3228 W. 38th St., Chicago. Ill.

BALANDŽIAI!! BALANDŽIAI!!
Pardavimui visokių spalvų verstinių su šukom BALANDŽIŲ.
Kreipkitės:
G. Bendoraitis
520 Wilson St.,
WATERBURY, CONN.

TELEGRAMAS
LIUOSAS NUO VISŲ PARTIJŲ LAIKRAŠTIS.
Išeina pirmoj Subatoj mėnesio ir neperijodiškai.
Kaina 25 centai per metus. Užsirašyk tuojaus, o laikraštis Tamstą užganėdins.
TELEGRAMAS,
666 W. 18th St., Chicago.

Bankruto Išpardavimas
Pirkome visą staką nusibankrutijusių P. Stein, kurį išleido Suv. Valst. Apskrities Teismas ir kuris susideda iš puikiausių parinkimų vienų ir dviejų kelinių siutų ir overkotų visokių stailių, patrinų ir dydžio, apie už 40% ant dolerio. Įsitėmykit sekamas kainas: 1 ir 2 kelinių siutai po $13.50 ir aukščiau. Vyrams ir vaikinams overkotai po $10 ir aukščiau. Vyrams darbinės ir pasipuošimui kelinės $2.50 ir aukščiau.
Atdara kasdieną iki 9 val.; nedėlomis iki 5 val.
S. GORDON,
Dvi įeigos: 1401 S. Halsted St, ir 739 W. 14th St.

"GYDYTOJO" VAKARAS
Ligų Naikintojo Vakaras

Atsibus

Pėtnyčioje, Spalio-October 6 d., 1922,
MILDOS SVETAINĖJE,
3138 So. Halsted St.

Pradžia 7:30 Įžanga tiktai 25 centai.

Šitas vakaras yra rengiamas tikslu **sustabdymo žmonijos naikinimą nes** pusė milijono kas metai šitoje šalyj miršta kudikių nesulaukę vieno meto amžiaus. Apie pusantro milijono jaunuolių apleidžia šį svietą nesulaukę 23 metų amžiaus. Vėžio liga nuvaro į kapus apie 90,000 žmonių kas metą. Inkstų ligos kas metą iššudo apie 97,000 ypatų, o širdies ligos apie 150,000 sunaikina žmogiškų gyvybių į vienus metus. Apie 80 žmonių iš kiekvieno šimto turi arba yra turėję džiovą. Viena ypata iš kiekvienos dešimties turi lyties ligą. Pasibaisėtini dalykai darosi **naikinime žmonijos** per visokias ligas. Todel kad apsaugojus lietuvių visuomenę nuo tų visų baisenybių Amerikos daktarų organas "Gydytojas", rengia vakarą kuriame daktarai pasakys kaip išvengti ligų, kaip pailginti amžių ant daug metų. Netik žodžiu bus aiškinama apie įvairias ligas, bet sykiu bus rodomi paveikslai apie žmonių sveikatą ir ligų perus. "Gydytojo" vakaro programas bus ypatingas da ir tuo, kad apart **Dr. A. J. Bertašiaus** prelekcijos: **"Kaip vaikus sveikai užauginti?"**, ir **Dr. C. Kaspušio** prelekcijos: **"Dantys ir Sveikata"**, bus muzikalė dalis programo kurią yra pasižadėję išpildyti įžymus dailininkai—muzikantai. Todelgi, Chicagos, o ypatingai Bridgeporto lietuviai pribukite visi į "Gydytojo" Vakarą, išgirsti dauk to ko nesate girdėję ir paveiksluose pamatysite to ko jums nėra buvę progos matyti. Pėtnyčioje, spalio (Oct.) 6 d, visi maršuokite į Mildos svetainę, nes "Gydytojo" vakaras yra ligų naikintojo vakaras ir sykiu jusų priešų naikintojų vakaras.

Dr. S. Biežis kalbės temoje: kaip apsisaugoti nuo ligų.

Kviečiami visi. KOMITETAS.

KORESPONDENCIJOS

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių veikimas.

Šitas miestelis yra gražus, bet jame gyvenančių lietuvių darbai biaurųs. Čia jų yra apie 800, bet iš garso apie jų darbus manytum, kad čia jų yra kokios aštuonios dešimtys tukstančių.

Pirmiausiai labai darbštųs buvo komunistai, bet jau ilgas laikas, kaip apie jų komunistinį veikimą negirdėti. Jie nyksta kaip pavasario sniegas nuo šilto vėjo. Jie bandė labai daug apžioti, o atkando mažai. Treji metai atgal jie nešiodavo naktimis visokius šlamštus ir kaišiodavo po durimis. Jie šitą vadino veikimu ir labai juomi girdavos. Iš šitų visų "veikėjų" dabar yra tik apie tuzinas senbernių, kurie bado boles biliardinėse. Kada nepątaiko į bolę ima angliškai keikti ir taip keikia, kad net žmonės einantieji pro šalį turi sustoję paklausyti, kas ten tokio dedas.

Šitų komunistų likučių yra visokio plauko; kurie gyvena pas laisvamanius, tie yra laisvi, o kurie gyvena pas parapijonus, tiems šeimininkė užkabina ant kaklo 15 pėdų ražančių ir kas savaitė veda į bažnyčią.

Bet kiti jų draugai buvo laimingesni. Jie susispietė į Biblijos studentų kuopą ir ten kelia trukšmą. Tas jų triukšmas labai nepatinka vietos kunigėliui ir jis kas savaitė sako pamokslą apie juos — sako ir susiriesdamas keikia.

Parapijonai gi pasižymi kuo kitu; jie dirba sau naminėlę ir traukia ją kaip druti. Šituomi jie taip pasižymėjo, kad net valdžiai įpuolė į akis ir ačiu tam dabar šešios šeimynos sėdi kalėjime, nuteistos po 4 ir 6 mėnesius.

Anglų laikraščiai visuomet randa ką nors apie vietos lietuvius pasakyti. Žinoma, jų pasakymas yra labai koktus lietuviams, bet tur but jie to nepajaučia, kad savo blogų darbų neisižada. O išsižadėjus jų butų jiems daug sveikiau.

—Rackfordietis.

BINGHAMTON, N. Y.

Pašovęs savo draugą mēgino pabėgti, bet tapo sugautas.

Rugsėjo 24 d. vietos žmonėms buvo nemalonus atsitikimas. Apie pusiau penktą valandą po pietų vienoj smuklėj, matomai munšainės prisitraukęs ir gal už ką supykęs Jonas Žigas paleido tris šuvius į kitą vyrą, P. Mainonį. Viena kulka pataikė į galvą, kita į šoną. Mačiusieji tą atsitikimą tuoj pašaukė ambulansą ir nuvežė Mainonį į miesto ligoninę; buvo manyta, kad jis yra mirtinai sužeistas, bet daktaras apžiurėjęs rado, kad sužeidimai buvo lengvi.

Tuo tarpu Žigas, atlikęs šitą žiaurų darbą, mēgino pabėgti, bet greitai susirinko žmonių minia ir ėmė jį vytis; kartą buvo jį sugavę, bet jis vėl ištruko ir bėgo į miesto pakraštį. Išbėgęs į miesto pakraštį jis leidosi bėgti per laukus, o žmonės dui vytis, kaip pasiutusį šunį. Buvo jau prisiviję, bet jis atstatė jiems revolverį ir neprisileido. Žmonės ėmė mėtyti į jį akmenimis, o jis dantimis grieždamas taikė kurį nušauti. Taip jie nusekė paskui Žigą kokias tris mylias iki atėjo jiems policijos pagalba.

Kada atbėgo detektyvas, tai Žygas stojo su juo kovon ir paleido į jį šuvį, bet nepataikė. Ant galo policmonas su žmonių pagalba Žigą suėmė. Kada jį suėmė, tai jis parpuolė žemėje ir nesikelia, sakydamas, kad jis esąs girtas. Policmonas davė kumščia jam į sprandą ir pagiros, matyt, išruko. Įmetė jį į vežimą, kaip gyvulį ir nuvežė į belangę.

Jonas Žigas yra 26 metų amžiaus, iš Lietuvos paeina iš Panevėžio apskričio, Rozalino valsčiaus, Klovainių parapijos, Moniunų kaimo.

—Šatrijos Ragana.

BINGHAMTON, N. Y.

Socialistų pasitarimas su sandariečiais

Pirmą kartą musų miesto socialistai susiėjo su sandariečiais pasitarti Lietuvos reikalais. Tą privertė juos daryti susidėjusios tam tikros aplinkybės, butent, Lietuvos Atstovybės paskelbtoji Amerikos lietuviams privaloma registracija.

Kaip visose kitose lietuvių kolonijose, taip ir pas mus paskelbimas rado pasipiktinimo vietos pažangiojoj visuomenėj. Sandariečiai savo susirinkime nutarė tam pasipriešinti ir taipgi prašyti LSS. 33 kuopos prisidėti prie to jų žingsnio.

Kuopos susirinkime laikytame rugp. 10 d. tas dalykas tapo apsvarstytas ir išrinkta komisija iš trijų narių su sandariečiais pasitarti. Komisija tuojaus pranešė sandariečiams apie tą kuopos nutarimą ir susitarė laikyti abiejų kuopų delegatų susirinkimą rugs. 11 d.

Šitame susirinkime delegatai nuo abiejų kuopų — po tris nuo kiekvienos — apkalbėję rado reikalo tai registracijai pasipriešinti. Delegatai išrinko iš savo tarpo pirmininką ir sekretorių ir pradėjo tą dalyką svarstyti.

Pirmiausia buvo nutarta, kad abi kuopos ves tą dalyką kaipo lygus su lygiais. Toliaus nutarta, kad butų sušaukta viešas Binghamtono lietuvių susirinkimas ir kad tam susirinkimui, didelių lėšų išvengimui, nebutų kviečiama tam tikras kalbėtojas iš kitur. Taipgi išrinkta susirinkimo rengimo komisija ir rezoliucijos pagaminimo komisija. Į abi komisijas išrinkta po lygų skaičių narių nuo abiejų kuopų.

Rugsėjo 18 d. buvo antras kuopų delegatų pasitarimas. Pirmiausia komisijos davė savo pareiškimus. Rengimo komisija pareiškė, kad paėmė svetainę rugs. 24 d. nuo 2 val. po pietų ir kad ji ruošianti apgarsinimus. Rezoliucijos gaminimo komisija perskaitė rezoliuciją, kurią ji turėjo pagaminus ir po trumpo apkalbėjimo, su mažais pataisymais rezoliucija tapo priimta.

Susirinkimo pirmininku išrinkta socialistas M. Čiurlionis, sekretorium sandarietis, M. Urbas. Taipgi sutarta, kad nuo kiekvienos kuopos butų po vieną paaiškintoją, kurie pasakytų vedamasias kalbas. Tuomi pasitarimai ir pasibaigė. Laukiam susirinkimo.

Vienas delegatų.

* * *

Rezoliucija Lietuvos pilietybės reikalu.

A. Stulginskui,
Lietuvos Steigiamojo
Seimo Pirmininkui,
Kaunas, Lietuva.

Kadangi Amerikos piliečiams Amerikoje tapo paskelbta priverstina registracija, uždedanti žymias pinigines duokles ir grąsinanti pavojum netekti pilietybės teisių bei turto Lietuvoje; ir

Kadangi kitos valstybės savo piliečiams tokių registracijų nedaro ir už dešimtį dolerių pili tybės nepardavinėja,

Tai masinis lietuvių susirinkimas, sušauktas Sandaros 64 kuopos ir LSS. 33 kuopos Lietuvių svetainėje, 269 Clinton St., Binghamton, N. Y. rugs. 24 d., 1922 m. kreipiasi į Lietuvos Steigiamąjį Seimą ir reikalauja, kad jisai panaikintų tuos skaudžius patvarkymus.

Taipgi tebunie nutarta pasiųst šią rezoliuciją Lietuvos St. Seimo pirmininkui, ministerių pirmininkui, Lietuvos Atstovybei Washingtone, D. C. ir lietuvių spaudai.

Masinio susirinkimo pirmininkas M. Čiurlionis,
Sekretorius M. Urbas.

HART, MICH.

Naujienų 226 num. korespondencijoj pasakyta, kad P. D. Andrekus buvęs atsivežęs du žmones iš Chicagos. Tai visai netiesa. Kuriuos atsivežė, tie ir pirko: Ant. Vatekas iš De Kalb ir J. Janulis iš Le Clede, Ill., jie abudu ir pirko. J. Danila iš Cicero ir Antanas Feiz gavo užsimokėti už važinėjimą, nes Andrekus netarnauja ir nesiskelbia tarnaująs už dyką, atvažiavusiems žmonėms aš negaliu duoti pragyvenimą per kelias dienas ir važinėti už dyką. Už savo patarnavimą aš, kaip ir kiekvienas kitas, turiu gauti atlyginimą.

P. D. Andrekus.

[To ir pakaks. Daugiau šios rųšies ginčams laikrašty vietos nebeduosime. — Red.]

PASISAUGOKITE.

Chicagiečiams žinomas "spešelų" makleris S. J. Šakalis nemaža žmonių nuskaudė, — ne tik tokių, kur buvo davę jam pinigų "spešelams" laimėti, bet ir tokių, kur per jo agenturą siuntė Lietuvon pinigų ir laivakorčių. Bet jam matyt dar to nepakako. Pabėgęs su kitu savo agentu iš Chicagos jis, kaip tenka girdėti, kitokiu vardu pasivadinęs, vėl žvejoja — pardavinėja žmonėms kažin kokius šėrus. Nusibaladojęs net Philadelphijon. Žmonės turėtų but atsargųs ir netikėti tokiems makleriams, kur žada didelius nuošimčius ir pelnus. Šakalis yra nedidelio ugio žmogelis, bet apsukrus, kalba keletą kalbų ir moka prie žmonių prisitaikyti. Jo agentas ugiu yra už jį daug augštesnis. Draugai, jei pastebėsite kur tokius pardavinėjant šėrus, žadančius didelių pelnų, ar įsikurusius kur agenturą, malonėkite pranešti žemiau paduotu adresu, už ką busime labai dėkingi.

V. Mačiulis.
117 E. 104 Pl. Chicago, Ill.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS PRANEŠIMAS.

Šiuomi Atstovybė prašo Lietuvos piliečius, kurie dar nėra užsiregistravę ir išsiėmę Lietuvos pasų neatidėlioti tai ligi paskutinių dienų, nes tokiu budu Atstovybės raštinė butų labai sutrukdyta ir jai butų sunku laiku išsiuntinėti visiems pasus.

Kartu Atstovybė praneša, kad josios praėjusiame paskelbime iš rugpiučio 8 d. buvo įsibrovusi klaida, butent, registracijos terminas sulig įstatymo baigiasi ne gruodžio mėn. 9 d., bet 1922 m. gruodžio mėn. 22 d., kas šiuomi ir atitaisoma.

Lietuvos Atstovybė.

MRS. A. MICHNIEVICZ
AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampas 31 gat
Telefonas Yards 1119

Baigusi Akušerijos kolegiją; ilga praktikavusi Pensilvanijos hospitalėse. Pasekmingai patarnauja prie gimdymo. Duoda rodą visokiose ligose ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms.

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo aštrais ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodas X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Labaratorija 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Telefonai: Dienomis: Canal 3110 arba 357; Nakt. Drexel 950, Boulevard 4136
3313 So. Halsted St.
val.. 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

Dr. A. J. Tananevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir gyvenimo vieta
10821 S. Michigan Ave.
Tel. Pullman 3213
Val. 8:30 iki 10 ryto; 1 iki 3 po pietų; 7 iki 9 val. vak.

PRANEŠIMAS
Ofisas Dr. G. M. Glaser pereina į rankas žento ir partnerio Dr. Charles Segal. Visi senieji pacientai ir draugai aplaikys apžiurėjimą ir gydymą kaip ir nuo paties
DR. G. M. GLASER
Ofisas:
3149 S. Morgan St., kertė 32 St.
OFISO VALANDOS:
Nuo 12 — 2 po pietų, 5:30 — 7 vakare. Nedėliomis nuo 12 — 2 po piet.
Telephone Yards 687

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 15 metai
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiovos
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 val. ryte iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

Subatos valandos: 8:30 ryto iki 6 val. vak.

Mokinkitės taupyt L. Kleino stampas. Kaipo nurodymas taupumo namuose. Pilna knygelė atperkama už $3 vertės bile kokių tavorų, arba $2.50 pinigais.

Horse Shoe ir Star plytelėse kramtymui tabakas. Specialiai metiniame išpardavime, 14 uncijų tiktai 69c
L. Klein'o ketvirtos lubos

Salyklos ekstraktas, Puritan kokybės — 2½ svarų kenas, pilnai Oregono apynių 55c
L. Kleino ketvirtos lubos

L. KLEIN
Halsted, 14th & Liberty
COME OUT OF THE BEATEN PATH

Jonas Lukas Generalis pardavėjas No. 5. Busiu dėkingas už atsilankymą, o suteiksiu geriausį patarnavimą.

Užkviečiame atsidaryti
ROKUOJAMĄ SĄSKAITĄ
ir naudokis parankumu

METINĖS KAINOS--LENGVI IŠMOKĖJIMAI--PATRAUKIANČIOS RAKANDŲ VERTĖS

3 šmotai — Davenport, kedė supamoji ir kedė $98.50

VELOURO APMUŠTA SEKLYČIOS SETAS
Šis parankus 3 šmotų setas — padarytas pagabumui ir pailsiui — Queen Anne mahogany baigimo rėmai — springsinė sėdynė — pasirinkimas velouro viršais — puikiausios vertės, kuomet kada nors buvo siuloma Chicagos šeimyninkėms — visas setas ($6 į mėnesį) $98.50

ITALIŠKAS ATGIMTIES DINING SETAS
Amerikoniško walnut, naujo ir populiario dezaininimo, padaryta, kad laikys per metus, už didelią sutaupymo kainą.
Stalas — stambus, 42x54 viršus, platus kraštai, 6 pėdas išskečiamas, kojos ir skėstuvas puikiai nutekinta, specialiai apkainuota $36.50
$3 į mėnesį
Kedės — tikrai tinkančios prie stalo pilnas box sėdynės išdirbimas, nuolaidais kraštais, mėlyno tapestry, specialiai viena $9.50
$3 į mėnesį

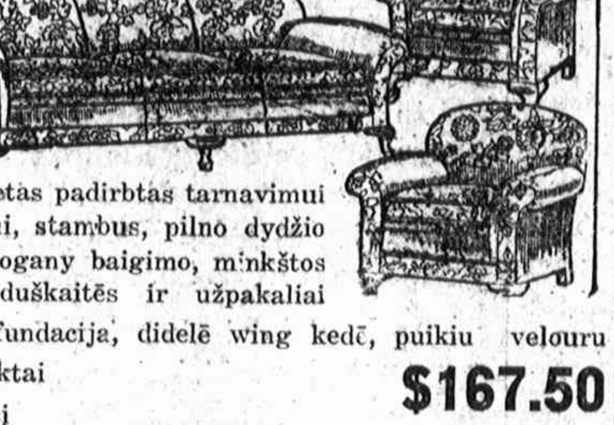

Didžiausios vertės seklyčios setai Chicagoj — Dezaininimas, materijolas ir išdirbimas aukščiausios vertės 3 šmotų, kaip ant paveikslo matome. Šis parankus setas padirbtas tarnavimui ir dėvėjimui, stambus, pilno dydžio remai, mahogany baigimo, minkštos palaidos paduškaitės ir užpakaliai pakabinta fundacija, didelė wing kedė, puikiu velouru apmušta, tiktai $167.50
$10 į mėnesį

ARBATOS VEŽIMĖLIS
Atimamais šonais, laiko mados rudo mahogany, didelis viršus, nuimama taca, dideli guminiai ratlankiais ratais $18.75

JEWEL KOMBINUOTAS PEČIUS
Kepa geriau, taupo kurą — teikia visam gyvenimui patarnavimą; kurinamas gasu ir anglimis. Puikiausis apšildytojas su gera ukniaviete $97.50
$6 į mėnesį

GREITAS KEPĖJAS, KOMBINUOTAS PEČIUS
Anglims ar gesui; labai stambaus išdirbinio, moderniška ugniavietė ir duplex grotos; 18 colių kepimo vieta; didelis plieno apšildymui klazetas geriausis kepėjas $79.75
$5 į mėnesį

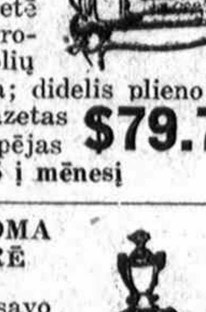

PERMATOMA PEČKURĖ
Žinomi iš savo puikaus subudavojimo, artistiško dezaininimo žinovų darbo ir švelnaus kastingo, storai apnikeliuotas. Geriausiai apšildo su mažai kuro. Išimtina vertė $59.75
.. $5 į mėnesį ..

$5 Monthly

DINING KEDĖS
Aržuolinės tvirto išdirbimo, išspaniškos artificielės odos sėdynė, viena $1.89
Aprubežiuota 4 vienam kostumeriui.

DINING STALAS
Tikro aržuolo, golden baigimo, tvirta apačia, 42x42 viršus, 6 pėdas išskečiamas, ekstra specialiai apkainuotas šiame išpardavime po $12.85
$2 į mėnesį

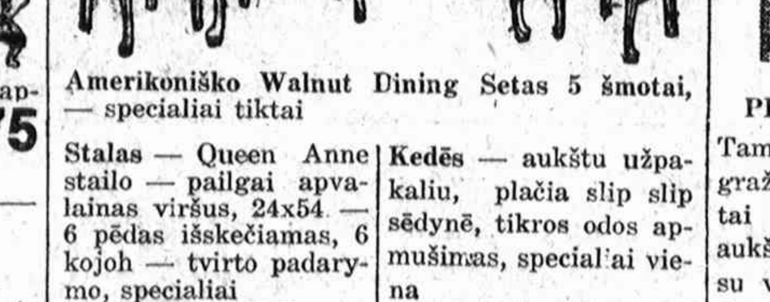

Amerikoniško Walnut Dining Setas 5 šmotai, — specialiai tiktai
Stalas — Queen Anne stailo — pailgai apvalainas viršus, 24x54 — 6 pėdas išskečiamas, 6 kojoh — tvirto padarymo, specialiai $36.50
Kedės — aukštu užpakaliu, plačia slip slip sėdynė, tikros odos apmušimas, specialiai viena $8.75

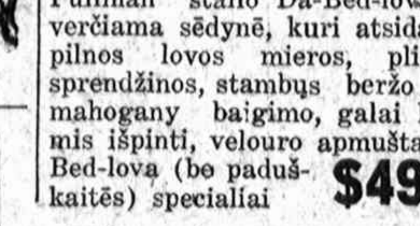

$3 Monthly
Pullman stailo Da-Bed-lova apverčiama sėdynė, kuri atsidaro iki pilnos lovos mieros, plieninės, sprendžinos, stambųs beržo rėmai, mahogany baigimo, galai lendrėmis išpinti, velouro apmušta. Da-Bed-lova (be paduškaitės) specialiai $49.50

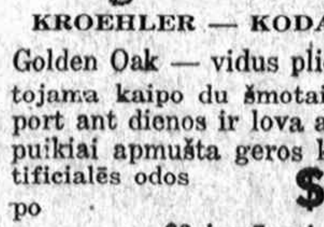

KROEHLER — KODAV LOVA
Golden Oak — vidus plieno — vartojama kaipo du šmotai — davenport ant dienos ir lova ant nakties; puikiai apmušta geros kokybės artificialės odos po $33.50
$3 į mėnesį

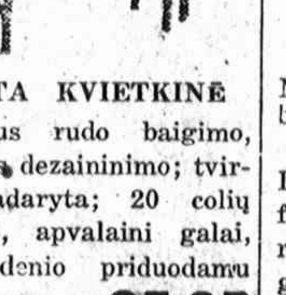

PINTA KVIETKINĖ
Tamsaus rudo baigimo, gražaus dezaininimo; tvirtai padaryta; 20 colių aukščio, apvalaini galai, su vandenio priduodamu dugnu tiktai $5.95

PARANKUS WALNUT MIEGKAMBARIO SETAS
Naujos rudeninės patrinos, gražiai padaryta, puikiai, baigta, laikys per metus; kaina šiame išpardavime.
DRESERIS
Didelė apačia, francuziškos patrinos veidrodis, gilus stalča $52.50
LENKTAIS GALAIS LOVA
Gražiai išmargintas viršus, pilnos mieros, periodo dezaininimo po $42.50
CHIFFORETTE
Ekstra dydžio; gilųs stalčiai ir vieta drabužiams $39.75

$2 Monthly

3 COLIŲ STULPELIAIS MISINGINĖS LOVOS
Dideliais antgaliniais ekstra stambiais virbalais — English gvarantuoto lakerio — satin ir polet baigimo — visokio dydžio; ekstra vertės po $23.75

50 SVARŲ VATINIS MATRASAS
Apvalaini kraštai; — gerai iškimštas, gražus artistiškas apvalkalas — tik pilnos mieros. Laišku nei telefonu užsakymo nepriimam ant šio dalyko $8.75

Mokėk po piek gali
BAKERIO HOT BLAST APŠILDIMUI PEČIUS
Dega visokis kuras, ciongui įė-jimo apačia, stambaus kastingopastovos, visas tvirčiausio plieno, storai išklota ugniavietė lenvai išimama tiktai $24.75
$3 į mėnesį

DRESERIS
Gero didumo apačia, gilųs stalčiai, didelis tuoletas su francuzišku veidrodžiu, royal quarter oak baigimo $14.85

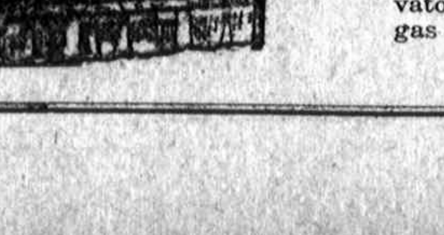

$2 į mėnesį
ENGLANDER DUBELTAVA DA-BED-LOVA
Sustumemos mados, stambųs plieno rėmai, pilki, nerudijanti; čystos vatos matrasas, margas cretone viršus $19.85
L. Klein'o trečios lubos

MRS. M. WAITKIEWICZ
(Banienė)

Akušerka
3113 S.Halsted st
Tel. Blvd. 3138
Per 15 metų pasekmingo praktikavimo turiu patyrimo. Pasekmingai patarnauju prie gimdymo. Kiekvienanme atsitikime teikiu ypatišką prižiurėjimą. Duodu patarimus moterims ir merginoms veltui.

Tel. Pullman 5432
A. SHUSHO
AKUŠERKA

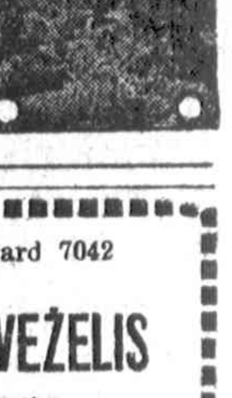

Turiu patyrimą moterų ligose; rupestingai prižiuriu ligonę ir kudikį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Telefonas: Boulevard 7042
DR. C. Z. VEŽELIS
Lietuvis Dentistas
4712 South Ashland Ave.
arti 47-tos gatvės

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-Spinduliai
Ofisas 2201 W. 22nd St., kampas Leavitt St. Tel. Canal 6222.
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4??2
Val. 1—4 ir 7—9 Ne

Jei abejoji akimis, pasiteiraut
Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist

Tel. BOUlevard 648?
4649 S. Ashland Ave
Kampas 47-tos gat
2-ros lubos.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Illinois.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada.
$7.00 per year outside of Chicago,
$8.00 per year in Chicago,
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter March 17th, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadėlienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštu:

Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiam	1.75
Vienam mėnesiui	1.00

Chicagoje per nešiotojus:

Viena kopija	3c.
Savaitei	18c.
Mėnesiui	75c.

Suvienytose Valstijose ne Chicagoje paštu:

Metams	$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiam	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose:

(Atpiginta)

Metams	$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

Pinigus reikia siųsti pašte Money Orderiu, kartu su užsakymu.

Diplomatų žodžio vertė.

Darant taiką po didžiojo karo, sąjungininkų valdžios atėmė Trakiją iš turkų ir atidavė graikams. Už tai graikai per dvejetą metų mušėsi su turkais, kad neprileidus jų prie Konstantinopolio ir prie Dardanelų. Bet dabar tos pačios sąjungininkų valdžios jau grąžina turkams Trakiją ir žada jiems net padėti išvyti iš jos graikus.

Už savo baisias aukas, pakeltas kovoje su turkais, graikai susilaukė iš didžiųjų valstybių tiktai pažeminimo.

Ar ne panašiai buvo ir su Lietuva? Lietuvos žmonės, tiesa, neleido savo valdžiai eiti taip toli, kad ji butų pradėjusi remti ginklais talkininkų imperializmo reikalus. Bet Lietuvos valdžia vistiek stengėsi, kiek galėdama įtikti Francijos ir Anglijos diplomatams. Visa p. Galvanausko karjera yra paremta tuo, kad jisai moka gerai kalbėt francuziškai ir turi "draugų" Paryžiuje.

Bet "draugai" Paryžiuje, taip pat kaip ir "draugai" Londone biauriausiu budu apgavo Lietuvą, kada kilo susikirtimas su lenkais del Vilniaus. Talkininkų valdžios sankcionavo banditišką Želigovskio darbą ir šiandie nebenori nei kelti Vilniaus klausimą.

Lietuvai reikėjo pasitikėti savim, o ne imperialistinių diplomatų žodžiais.

Ar ne pervėlu?

Viena chicagiečių grupė, kaip vakar buvo pranešta "Naujienose", sumanė apvaikščiot Vilniaus 600 metų įsteigimo jubiliejų ir tuo tikslu kviečia spalių 20 d. draugijų atstovus konferencijon. Mums neatrodo, kad to sumanymo tikslas gali rasti daug pritarimo amerikiečiuose (po to, kai Vilnius tapo jau beveik galutinai prakištas); bet sumanymas jau yra ir pavėlintas.

Eltos telegrama praneša iš Kauno, kad tenai Vilniaus jubilejaus apvaikščiojimas jau įvyko rugsėjo 29 d. O pas mus dar tik už dviejų savaičių nuo dabar ketinama svarstyti tą klausimą. O paskui praeitų dar keletas savaičių, kol butų prisirengta.

Apžvalga

GATVĖS VAIKĖZŲ DŽIAUGSMAS.

Iš pradžių "Draugas" ir "Garsas", paskui ir komunistų laikraščiai paleido apyvarton pasaką, kad Detroite, socialistų ir sandariečių parengtose prakalbose, buvęs "nušvilp tas Grigaitis". Ir kiek tie laikraščiai turi iš to džiaugsmo! "Laisvė" savo džiaugsmingus jausmus išliejo net atskiram straipsnyje, kuriame surašė ištisą eilę ir "visokių kitų" Grigaičio "nesmagumų".

Tas klerikalų ir komunistų džiaugsmas tečiaus neturi jokio pamato, nes niekas Grigaičio nešvilpė nei Detroite, nei kitur.

Detroitiečių parengime "Naujienų" redaktorius laikė dvi prakalbas ir nors jisai aštriai kritikavo ir klerikalus ir bolševikus, publikoje nebuvo mažiausio pasipriešinimo; atvirkščiai, ji karštai pritarė kalbėtojui. Po pirmos ir po antros kalbos buvo pasiulyta keletas rezoliucijų, ir jos buvo priimtos beveik vienbalsiai. Tuo visas parengimo tikslas buvo atsiektas.

Po kalbų ir rezoliucijų priėmimo tvarkos vedėjai leido dar "statyti klausimus", ko užsispyrę reikalavo keletas žmonių iš publikos, butent, vienas "vyčių generolas" ir kokie šeši komunistėliai. Kalbėtojas atsakinėjo į klausimus apie valandą laiko, ir klausytojų pritarimas čia buvo dar žymiaus matomas, negu laike kalbų. Pagaliaus, kada publika jau buvo išsėdėjusi svetainėje suviršum trejetą valandų, tai visas pustuzinis komunistų staiga ėmė kartu šaukti, bliauti ir koliotis. Tuomet vienas sąjungietis, pasiprašęs balso, pasiulė pirmininkui uždaryt susirinkimą, kadangi tie gaivalai, kurie reikalavo diskusijų, nesilaiko tvarkos. Ir pirmininkas uždarė susirinkimą.

Tai ir visa istorija. Na, ar čia yra ko džiaugtis komunistams ir klerikalams? Jeigu jie butų padoręs žmonės, tai jie sarmatytųsi tokių gaivalų, kurie, atėję į viešą susirinkimą, elgiasi, kaip gatvės vaikėzai.

Kadangi Brooklyno komunistų organas rašo dar ir apie kitą "Grigaičio nušvilpimą" (ir rašo jau ne pirmu kartu), tai prie progos pastebėsime, kad ir ta jo pasaka yra melas. "Naujienų" piknike, daugiaus kaip metai laiko atgal, visą triukšmą laike prakalbos padarė viena munšaino prisilakusi bobelė (iš tos "partijos", ką suorganizavo Jamontas). Ji šaukė kažink ką ir draskėsi dvejetą minutų, neduodama pradėt kalbos. Teko palaukt, kol keletas žmonių iš publikos paėmė ją už rankų ir nuvedė į šalį. Ir po to viskas ėjo tvarkoje.

Jeigu komunistai gali tiktai šitokiomis "pergalėmis" pasigirti, tai ar ne geriaus butų, kad jie užsičiauptų?

LITAS JAU ĮVESTAS.

Atstovybė iš Washingtono praneša:

"Spalių pirmą dieną Lietuvoje oficijaliai įvedamas pinigų vienetas 'litas'. Litas lygus dešimtai daliai Am. dolerio. Litas turi 100 centų."

Taigi "auksinų" gadynė jau pasibaigė. Ji butų galėjusi pasibaigti dviem metais atgal, jeigu Lietuvos valdžia nebutų pasidavusi įtakai spekuliantų, kuriems buvo naudingas pinigų nepastovumas.

Ar lito kursas bus pastovus tai irgi klausimas. Jeigu litų bus prispausdinta daugiaus, negu bus padengiama aukso rezervu, tai jų kursas puls. O valdžios spausdina popierinių pinigų daug tuomet, kai lenda į skolas, jeigu negauna iš niekur paskolos.

Šiandie Lietuvos valstybę traukia į skolas **kariuomenės išlaidos**. Pernai tos išlaidos sudarė tris ketvirčius viso valstybės biudžeto. Todel, jeigu Lietuva nori, kad jos litą neištiktų tokia pat nelaimė, kaip auksiną, tai ji turi panaikinti militarizmą.

ATRADO AMERIKĄ.

"Draugas" dedasi ligi šiol nežinojęs, kad socialdemokratai ir liaudininkai yra priešingos viena antrai partijos, ir su nusistebėjimu rašo, kad jie "susirovė". O tuo tarpu visi žmonės žino, kad liaudininkai beveik dvejus metus buvo bloke su krikščionimis demokratais ir kad vieni tik socialdemokratai stovėjo opozicijoje tam blokui.

"Draugas" tur-but skaito labai garbinga pasirodyti mažiaus išmanančiu už pačius parapijonus.

Beje, mes norime paklausti Draugo": kodel jisai ligi šiol neįdeda "Naujienų" darbininkų atsakymą į tą biaurų šmeitą, kurį jisai paskelbė savo laikraštyje? Ar tokia yra "Draugo" redaktoriaus krikščioniška "dora"?

Kunigai streiklaužiai.

Paskutinėmis žiniomis iš Syracuse'ų du dvasiškiai užėmė streikuojančių gelžkelie-čių vietas ir abu laiko pamaldas dirbantiems darbininkams. Vienas jų esą sakęs darbininkams: "Mes, kurie čia esame susirinkę šiandien, tarnaujame ne tik gelžkelių kompanijai, o ir žmonėms... Šitas streikas yra prieš gelžkelių kompanijas ir civilizaciją."

Šitie kuniginiai skebai padarė pamatinį pasidalinimą šios dienos įstaigėj bažnyčioj. Didelis tarpas dalina juos nuo tarpbažnytinio pasaulinio judėjimo, kuris išleido du įdomius tomus apie streiką pliieno pramonėj. Šitie du streiklaužiai galima prilyginti prie tų kunigų pietinėse valstijose, kurių kiti patys turėjo negrus ir priskaitė save prie plantacijų savininkų. Jie taipgi manė "tarnaują žmonijai ir civilizacijai." Kuniginiams streiklaužiams tenka nueiti toliau, negu nuėjo jų pirmtakunai senojo režimo laikais.

Kapitalizmo plėtotė verčia bažnyčios tarnus užimti vietas šitose kovose. Ateity, ginčams tarp tų, kurie stoja už laisvą ateitį, ir tų, kurie stoja už verglią dabartį, einant aštryn, bažnyčia turės skilti, taip kaip ji skilo del vergijos. Vienoj pusėj bus kapitalistų šalininkai; kitoj, darbininkų. Vidurio nebus.

Ginčytis del šito nėra pamato, nes istorija šitaip pažymi verglų protą ir išliuosuojantį protą ateinančioms kartoms, pirmąjį tam, kad jį užmiršus, antrąjį tam, kad jį atminus su padėka, kovai pasibaigus.

GARSINKITIES NAUJIENOSE

Žemaitės paskutinės gyvenimo dienos.

(A. Bulotos laiškas).

A. Žymontas,
Chicago, Ill.

Gerbiamasis: —

Tamstos laišką iš gruodžio 10, 1921, apturėjau jau kelios dienos. Nesuskubau į jį atsakyti ir pats pirmiau neparašiau, nes be nelaimingos ligos ir mirties poniutės (kaip mes tarp savęs vadindavome Tamstos mamytę) dar ir mano žmona nuo pradžios lapkričio gana sunkiai sirgo, tokiu budu man buvo begalės visokių rupesčių ir vargų.

Taigi netekai Tamsta artimiausios ir mylimiausios ypatos pasaulyje, netekau ir aš ir mano žmona, tos, kurią labiausia mylėjome ir gerbėme. Apverkti ją ir nulydėti į kapus teko man vienam, nes žmona sirgo ir iš lovos kelti negalėjo.

Plačiau apie paskutines vėlionės dienas parašysime draugе su žmona, dabar gi aš nors paviršutiniai parašysiu šį-tą, atsakydamas į paliestus Tamstos laiške klausimus.

Apsirgo plaučių uždegimu lapkričio 30 dieną, pargrįžusi iš Kauno, kur važinėjo apruošti pastojimą mokyklon anuko Liudviko (sunaus Tamstos sesers). Matomai, grįždama persišaldė, nes buvo gana šalta, o važiavo automobiliu. Nors nuo pirmos dienos iš atžvilgio ligonimo ir gydymo darėm, ką galėjom, bet niekas negelbėjo. Iki paskutinės dienos nesirengė mirti, tikėjosi pagyti ir antrašus giminių del jų pakvietimo, kuomet jau daktarai man pranešė apie pavojingą stovį, reikėjo mažne gudrumu iš jos išgauti. Norint liga, žinomas daiktas, buvo skaudi, vienok visuomet buvo rami, dar vis rupinosi apie mano žmonos sveikatos stovį. Buvo gerame upe, dar gi tankiai juokavo, —taip tęsėsi net iki paskutinės dienos. Nors porą kartų lyg truputį klejojo, bet tai negalima vadinti klejojimu, nes ir aiškiai (sveikam) sielos stovy budama apie tai nekartą kalbėjo, beveik toje pat prasmėje, butent, išreikšdavo vienais ar kitais žodžiais mintis:

"Kaip pasveiksiu, tai jei manęs nesušaudys, tai pasakysiu, ar parašysiu tai ir tai..."

Mat prie dabartinio karo stovio Lietuvoje už visus kiek svarbesnius prasižengimus (ar politinius ar nepolitinius) sulig įstatymų pastatyta baus-mė net iki sušaudymui, ir visas tokias bylas nagrinėja armijos teismas, kuris, kaip visur ir visuomet, yra aštrus. Be to Žemaitė sužinojo apie sušaudymą Valiuko Smulskio ir kitus, nors netaip garsius, bet visgi liudnus ir skaudžius atsitikimus, ir visu tuo jos jautri siela buvo begalo susigraudinus. O čia lygiai, neužilgo prieš ligą, buvo Mariampolėje armijos teismas, kuriame man prisiėjo ginti eilę bylų, kur vis gręsė mirties bausmė. Visomis trimis bylomis Žemaitė begalo interesavosi. Vis klausinėjo, kaip ir ir ką, ir nors nei viena baisiu rezultatu nepasibaigė, vienok į Žemaitės sielą visa tai padarė giliausio įspudžio, iš kur ir kilo ir tas klejojimas, kad ją sušaudys.

Mirė gruod. 7, 1921 m. Apie 1 val. buvo daktarai, su jais dar aiškiai ir suprantamai kalbėjo apie ligą, jiems išėjus, klausė manęs, ką jie sako apie ligą: aš, nors jau žinojau apie bevilti stovį, nuraminau kiek galėjau, paskui po paėmimui vaistų del palengvinimo skaudėjimų, tarė kelis bereikšmingus žodžius į gailestingąją seserį ir tarnaitę ir nutilo lyg migdydamosi, kvėpavo ramiai, vis tylyn ir pamažu užgeso, be jokio dejavimo, be blaškymosi. Tokia graži mirtis šitos mano antrosios motinos, manė, galima sakyti, maloniai nustebino, nes kuomet mirė mano pirmoji, tikra, motina, turėdama 76 m. amžiaus, nuo tos pat ligos ir ant mano rankų, tai ji labai dejavo, blaškėsi, šaukė gelbėti... Žemaitei, už jos nuolatos ramų budą, laimė lėmė ir ramiai mirti.

Minia žmonių lydi Žemaitę.

Laiškų laike ligos jau neberašė, nes visą laiką gulėjo. Paskutiniu kart pasirašė ant mano sustatyto, sulig jos noro, man kaip ir testamento — įsakymo perduoti jos likusius pinigus, apie 7000 auksinų, anukui Stasiui Jarui, nes Jarams dar seniau buvo juos pažadėjus statymui namo, ir ant rašto, kuriuo pavedė man išleidimą savo raštų.

Numirusią ant lentos nešarvojome, o stačiai paguldėme karstan, kurį ir paguldėme (žinoma, atvirą) mano kabinete ant mano rašomojo stalo, galva į sieną, visą užimtą knygomis, kurias velionė taip mėgo pati ir kitiems dalino. Čia ir išgulėjo iki gruodžio 10 d., kuomet 1 val. dienos išnešėme į kapus. Malonus ir žymus apsireiškimas buvo tame, kad nors karstas iki pat laiko išnešimo iš namų buvo visą laiką atdaras, ir nors velionė nei kiek nebuvo del savo amžiaus sumenkėjus ant kuno, vienok iš lavono nesijautė nei mažiausio dvokimo, kas taip nemalonu buna kitose šermenyse ir kuo buvo begalo susirupinusios vietinės davatkelės, kad tokia bedievė per tris dienas nei kiek nepersimainė ant kuno. Beje, veidas visą laiką irgi turėjo aiškią, malonią, rimtą išvaizdą — kaip gyva. O davatkom buvo kuo rupinties.

Trečią ar ketvirtą dieną ligos, mano tarnaitė, kurią senutė labai mėgo, iš savo iniciatyvos, ar gal greičiau įprašyta davatkėlių, užsiminė jai, kad koks tai kunigas, amerikonas, norįs ją atlankyti, kaipo pažįstamą. Bet apie tą žadamą kunigo atsilankymą vėliau (tą pačią dieną), Žemaitė man pati papasakojo, klausdama, ar aš nežinau kas toks per kunigas, amerikonas, norįs pas ją ateiti, ir sakė, kad į tarnaitės užklausimą, ar gal tas kunigas ateiti, ji atsakiusi:

"I ovšem, tegul ateina, kažin ką jis nori man pasakyti?"...

Aš tarnaitę pabariau už kišimąsi, kur nereikia, ypač, kad Žemaitė gi visai dar nei manyti nemanė apie mirtį. Vienok paskutinėje dienoje (jau po tam, kaip buvo leidus pranešti giminėm apie ligą ir darė tvarką kas link raštų ir palikimo) aš, nebudamas tikras kaslink jos religinių įsitikinimų ir atmindamas, kad ji dar Vilniuje mėgdavo nueiti bažnyčion, nors greičiau gal kaipo raštininkė-Žemaitė, negu kaipo katalikė, ir bijodamas, kad ji ir norėdama kunigo gal nenori daryti nemalonumo jo pakvietimu man ir sergančiai mano žmonai, — aš pats bekalbėdamas su ja draugе su atėjusia prie jos lovos mano žmona, išsitariau jai, kad gal ji ištikrųjų nori idant pakviesti kunigą, jog aš jos religinių įsitikinimų tikrai nežinau, o gal ji tiktai nenori mums daryt nemalonumo.

Tat ji ant to ne tai rimtai, ne tai juokaudama, šypsodamasi atsakė:

"Ne, nereikia. O kam? Jųs juk žinote, kad ir aš bedievė."

Ir toliau kalbėjo su mumis tame dalyke rimtai, linksmai, vis prasmėje tų pačių čia priduotų žodžių.

Toks aiškumas proto paskutinėje dienoje pas suvargintą ligos žmogų, toks tvirtumas įsitikinimuose, tai didelė retenybė ir pas išėjusius augštus mokslus. Juk pas mus dabar visi ponai ministeriai ir be ligos bažnyčias lanko net ir tada, kada rodosi nėra reikalo. O apie neministerius, ką ir bekalbėti. Visi naudojasi sąžinės laisve... nuo įsitikinimų.

Kuomet apie velionės atsinešimą, imdamas pas kunigus jai vietą kapinėse, papasakojau jiems, ir budamas sykiu su rašytoju Adomu Juoduoju, kviečiau ir dvasiškiją prisidėti pagerbime mirusios garsios rašytojos, tad vadovaudamiesi tokia padėtimi, mums atsakė, kad kapuose vietą pasirinkti leidžia, kur norime, į kapus palydės iš buto, o į bažnyčią, sakė, geriau nenešti, nes visgi mirė be išpažinties, kurios, esą, matomai ir nenorėjo. Tai ir mums labai patiko, ir laidotuvės atsibuvo tuo atžvilgiu, kaip ir visais kitais, labai gražios.

(Daugiau bus)

Ir vėl karai?

Dabar, treji metai po "taikos," mažne ketveri metai po paliaubų padarymo, trys svarbiausi audros centrai, trys plotai yra pribrendę tolesnio karo galimybėmis, ar atkariais faktais. Jais yra Austrija, Mažoji Azija ir toji šalis, kurią p. Churchill vadina Iraku, manydamas, kad žmonės užmirš, kad tai yra Mesopotamija.

Mesopotamijai, žinoma, mes turime mandatą nuo Tautų Lygos. Turi buti nuo jos, nes Tautų Lygos sutarties 22 straipsnis sako, kad kitokiu budu mandatai nėra gaunami. Joje taipgi pasakyta daug kitų dalykų. Nekaltai skaitydamas 22 straipsnį niekas nemanis, kad mes esame Mesopotamijoje vien tik tam, kad žibalą vogti. Tečiaus taip išeina. Ir tam šventam tikslui mes pradėjom seną, biaurų, imperiją kuriantį priespaudos dalyką.

Visame Artimųjų ir Vidurio Rytų dalyke neramumo palaikymas pareina nuo vienos prastos priežasties. Pergalėjusios valstybės, labiausiai, žinoma, Francija ir Didžioji Britanija, visų pirmiausia godžiai pasidalino grobiu, o paskui pradėjo varinėti klastas, kad viena kitą apgavus. O žmonės, kurie turėjo buti tuoju grobiniu ir neturėjo savo valios, pabėrė obuolius. Centraliniame susirėmime tarp graikų ir turkų taip atsitiko, kad Francija stojo už gerąjį arklį, o Anglija už negerąjį; bet abiejų norai buvo tie patys.

Pasižiurėkime arčiau namų. Austrija, nusiminime besimčtydama į visas puses ir negaudama pagalbos iš santarvininkų, taigi negaudama pagalbos iš bejiegės Tautų Lygos, kuri negali duoti jokios pagalbos, galų gale atrado komercinę ir finansinę draugę Italijoj. Bet Italija negali veikti be tolesnio kurstymo Mažosios Entantos pavydumo, kuri prikiša jai Jugoslavijos puolimą.

Vokietija gi dreba stovėdama ant suirutės kranto.

Tai ve prie ko nuvedė pasaulį "taikos" sutartys! Versaliaus sutartis, St. Germaino ir Sevreso sutartis, visos buvo klaidingos, netikros ir visos jos, nes nei viena jų nebuvo teisinga taikos sutartimi. Karas karui pabaigti pasibaigė su karo pabaiga.

— London Daily Herald.

47 žuvę Argonauto kasykloj

(Gynimo žinių agentura)

Jackson, Calif. — Vincenzo Garbarini, perdėtinis tos kompanijos, kuriai priklauso Argonauto kasykla, kurioj užtroško 47 aukso kasėjai 4,200 pėdų gilybėj, bijosi del savo gyvasties. Jis vaikščioja apsiaustas sargų iš baimės, kad kas neužmuštų jo keršindamas už tų žmonių mirtis.

Jų mirtis nepaaiškinamai įvyko del Argonauto kompanijos valstijos saugos įstatymų peržengimo tame, kad buvo konkretinė perdalinamoji siena, kurioje einant įstatymais, turėjo buti išėjimas.

Ir didelio voltingumo (didelės elektrinės pajiegos) vielos nuvestos į kasyklą nebuvo apsaugotos ir peržiuromos kaip kad įstatymai reikalauja; tą pasakoja kalnakasiai veltui bandžiusieji nelaimingusius išgelbėti.

Sakoma, kad Garbarini yra pasirengęs dumti iš Jacksono.

Didžiųjų dienraščių ir spaudos draugijų korespondentai čia — išskiriant Scrippso atstovus — matomai nepastebėjo, kad ten buvo konkretinė siena ir kito išėjimo nebuvo. Čia apturėtos iškarpos parodo, kad didžiuma rašytojų paskaitė šitą tragediją Dievo rykšte, kuomet ištikrųjų tai buvo žmogžudybė per kriminalingą apsileidimą.

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryte
Telephone Central 3362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakare
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

Rinkimų kampanija Lietuvoje

[Ką tik gavome iš Lietuvos porą atsišaukimų, išleistų Lietuvos Socialdemokratų Partijos del rinkimų į Seimą. Vieną tų atsišaukimų paskelbiame čia šiandie, antrą įdėsime kitame numery. "N." Red.]

BALSUOKIT UŽ SOCIALDEMOKRATUS.

Darbininkai, bežemiai ir mažažemiai!

Artinasi Seimo rinkimai. Visos partijos peršasi darbo žmogui ir kviečia jus, kad paduotumet savo balsą už jų kandidatus.

Draugai! Ruoškitės ir eikite į rinkimus, tik dabokite, kad jusų balsai neatidarytų Seimo durų jusų priešams.

Kas dabar siulosi buti jusų užtarytojais, jusų reikalų gynėjais?

Dažniausia pastoja jums kelią **krikščionys demokratai.** Musų kunigai dirba sutonas pasikaišę. Iš bažnyčių sakyklos, per išpažintį, per vestuves, krikštynas ir pakasynas, išeidami net turgaus eikštėn, jie gina save ir plusta socialistus. Jie ne tik ragina, bet reikalauja iš jusų, kad atiduotumet savo balsus tik krikščionims. Nesidrovėdami spekuliuoti Kristaus mokslu, kryžium pasiremdami, jie siekdino žmones buti ištikimais tik jų partijai, o nepaklusniems žada pragarą. Kur nesuspėja kunigai, ten juos pavaduoja jų agentai, bažnyčios tarnai, šimtai davatkų ir davatkinų.

Ko gali tikėtis iš krikščionių-demokratų žmogus darbininkas?

Krikščionys valdė musų kraštą tris pastaruosius metus. Visa dabartinė suirusi Lietuvos tvarka, tai jų rankų darbas. Mes jums priminsim tik svarbiausius krikščionių nusidėjimus Lietuvos liaudžiai. St. Seime krikščionys nuslopino įstatymą apie ligonių kasas ir tuo paliko darbininkus be jokios pagalbos ligos nelaimėj. Jie išmetė svarininkus iš dvarų ir įvedė dvarų darbininkams 10 val. darbo dieną. Jie neprileido, kad įstatymas bent kuo palengvintų ukininkų samdininkų padėtį ir paliko juos buožių vergais. Jie davė visą laisvę žvalgybai, laikė kraštą karo padėty ir žlugdė darbininkų judėjimą. Žemės reformą tardami, krikščionys neužmiršo pasigrobti žemės klebonijoms ir vienuolynams, atimdami ją iš bežemių. Konstituciją spręsdami, jie pavedė musų liaudies mokyklą klebonų globai ir viską padarė, kad sutvirtintų turtingųjų viešpatavimą. Krikščionių vadai mokėjo verstis spekuliacijomis, kurė bankus ir patys tuko; už tai krašto ukis liko galutinai suardytas, ir nebepakeliama brangenybės našta prislėgė Lietuvos biednuomenę. Musų klerikalai visuomet buvo galingųjų pataikunais, turtingųjų užtarytojais, darbo žmonių slaptais priešais. Jie visuomet ėjo prieš laisves ir prieš demokratinę tvarką. Ta partija yra tamsybės ir reakcijos apaštalas; ji visuomet stengsis pastoti darbininkų klasei kelią šviesesnėn ateitin. Todel balsuoti už krikščionius-demokratus tegali arba darbo žmonių priešai, arba kunigų suvilioti žmonės.

Krikščionys-demokratai, žvejodami liaudies balsus, apsistatė visu buriu įvairių draugijų, —**Moterų Katalikių Draugija, Pavasarininkais, Tretininkais, Juozapiečiais, Zytietėmis, Ukininkų Sąjunga,** — tai vis klerikalų klusnus tarnai. Paviliodami darbininkus; jie šukurė **Darbo Federaciją,** kuri sakosi ginanti proletarų reikalus. Draugai, ta Federacija,— tai tik krikščionių uodega, išaugusi jiems revoliucijos metu. Ta uodega krikščionys tol visgina prieš darbininkus, kol jiems baisus revoliucinis darbininkų judėjimas. Ir todel, darbininkai, nesiduokit suvedžioti krikščionių uodegai, kad ir labai žemai prieš jus nusilenktų.

Sukaitusi agituoja del rinkimų ir **žemdirbių Sąjunga,** Pažangos ir krikščionių-demokratų neteisėtai prigyventas vaikas. Žemdirbiai,—tai Lietuvos buožių partija, tai musų dvarininkų paskutinė viltis. Žemdirbiai nori apginti dvarus nuo padalinimo; nori kad Lietuvoje tarptų stambusis ukis, tuktų turtingieji ukininkai ir kapitalistai. Jie yra pasinešę suvaldyti ir pažaboti "nepasotintą" darbininką ir pavergti ji, pastvėrus krašto valdžią į kietas prakutusios buržuazijos rankas. Nieko nereiškia, kad žemdirbių šulai tiek piktai puola dabartinę valdžią ir krikščionis-demokratus. Valdžią jie tik delto peikia ir kolioja, kad patys liko nustumti nuo valstybinio lovio. Su krikščionimis jie tol riesis, kol eis Seimo rinkimai. Seiman patekę, jie kaip bematant susituoks su klerikalais ir išvieno su jais ims pulti darbo žmones. Žemdirbiai ir Pažangos partija yra atviri Lietuvos darbininkų priešai. Katras jusų paduotų savo balsą už jų kandidatus, tas sunkiai nusidėtų ir sau ir darbininkų klasei.

Dažnai kalbina darbininkus **Socialistų Liaudininkų Demokratų partija ir Valstiečių Sąjunga,** dėdamies jusų užtarėjais. Kokie jie socialistai ir darbininkų užtarėjai, aiškiai parodė liaudininkų blokas St. Seime. Kai ten buvo svarstomas dvarų darbininkų samdymo ir atstatymo įstatymas ir socialdemokratai iš paskutiniųjų kovės su krikščionimis, liaudininkų blokas, ramiai pasirinko Piloto rolę. Jis atsisakė dalyvauti įstatymo svarstyme ir tarime, nors gerai žinojo, kad tuo padeda darbininkų priešams. Jie nepalaikė socialdemokratų, kai tie reikalavo iš Seimo daugumos, kad butų priimtas ligonių kasų įstatymas. Dėdamies demokratais, jie kartu su krikščionimis nutarė įvesti krašte karo padėtį ir palaikė valdžią, kuomet tosios agentai žiauriai puolė darbininkų organizacijas ir sauvaliavo. Liaudininkai mokėjo sugyventi su krikščionimis vienoj valdžioj, kol tas jiems buvo patogu ir išėjo iš valdžios, kai ėmė artintis Seimo rinkimai. Tat apie liaudininkų bloką mes turime aiškiai pasakyti: tai yra vidutiniųjų ir stambesniųjų ukininkų partija, nepastovi savo nusistatymuose, neištikima darbo demokratijai, svetima darbininkams. Jei jie kertasi su krikščionimis, tai delto visų pirma, kad liaudininkai nenešioja rožančiaus ant kaklo, nors del viso ko laiko škaplerius kelinių kišenėj. Lietuvos darbininkams nėra jokio reikalo balsuoti už tos partijos kandidatus.

Šiais rinkimais ima pirštis Lietuvos liaudžiai nauja partija, kuri savo sąrašuose dažniausia pasivadina **Darbo žmonių ir laisvės grupė.** Iki šiol labai retas Lietuvos darbininkų gavo girdėti apie tokią partiją. Nematėm mes jos nei profesinių sąjungų darbe, nei politinėse darbininkų organizacijose, nei viešajam musų gyvenime, kur eina proletarų kova su išnaudotojais. Apie tą tyliai revoliucinę organizaciją mes tegalėtume pasakyti, kad ji yra dideliu žodžių ir mažų darbų partija. Siulydamos kitiems vadovauti, ji pati nuolat klaidžioja, neturėdama aiškaus nusistatymo pamatiniais gyvenimo klausimais. Ji nuolat ieško sau vietos gyvenime, slankiodama tarp darbininkų ir valstiečių ir nemokėdama pritapti nei prie vienų. Be didelio reikalo pasitraukus iš viešojo gyvenimo į tamsią prolėpę, ji gyvena svajonėmis ir ruošiasi kelti revoliuciją, nors nežino, kaip tas reikia padaryti. Darbininkų judėjimas užsieniuose nepažįsta tokios partijos. Nėra jai pamato ir pas mus. Tat, draugai ramiai eikit pro šalį ir tos partijos sąrašu.

Dar kviečia jus balsuoti už savo kandidatus įvairios **Darbininkų kuopos,** pasigaudamos kartais profesinių sąjungų vardo. Tų kuopų žmonės vaikščioja po dirbtuves, po dvarus ir kaimus, piktai plusta socialdemokratus, sakydamies, kad jie esą vienintėliai, tikrieji darbininkų užtarėjai. Savo smarkumu ir dideliais pažadais jie stengiasi prašokti visus kitus. Bet ko tie žmonės eina Seiman, ką jie ten darys, kuriuo budu mano jie nešti pagalbos Lietuvos darbininkams, apie tai jie viešai nepasisako. Jų kandidatai beveik nežinomi Lietuvos darbininkams žmonės. Jei jie limpa prie profesinių sąjungų, tai tik tam, kad galėtų jas panaudoti saviems tikslams, surinkti jusų balsus. Draugai! Lietuvos darbininkai negali atiduoti savo reikalų ginimo į nežinomas rankas, ne gali patikėti žmonėms, kurie nesisako, kas jie tokie yra. Nes kas jums patikrins, kad tie "geriausi" darbininkų užtarėjai neįklampys darbininkų judėjimo Lietuvoje dar į piktesnę reakcijos balą, kaip šiandien kad yra. Tat nesiduokit, draugai, savęs suvilioti; nedaleiskite, kad jusų balsai butų suklaidyti ir niekais nueitų. Iš to pasinaudos tik darbo žmonių priešai. Neduokit savo balsų nei už darbininkų kuopų kandidatus.

Draugai, mes, **socialdemokratai** nežadame jums aukso kalnų. Ko mes einame į Seimą, esame aiškiai pasisakę musų Partijos atsišaukime (skaityk: "Ko eina į Seimą Lietuvos Socialdemokratų Partija").

Mes sakome, kad Lietuvos darbininkų laisva ateitis yra jusų pačių rankose, tik kelias jos eina per darbininkų susiburimą į kovą. Ton kovon mes jus kviečiame kartu su mumis. Petis į petį su Lietuvos darbo žmonėmis su viso pasaulio socialistiniu proletariatu mes tvirtu žingsniu eisime kovoti už geresnę darbininkų padėtį dabarty, už pasiliuosavimą iš kapitalo nelaisvės. Musų kelias yra tiesus, musų žygiai yra apgalvoti, musų pasiryžimas kietas, — iš pusiaukelio mes negrįšime.

Neturime reikalo perdaug jums pirštis, — Lietuvos darbininkai senai pažįsta Lietuvos Socialdemokratų Partiją. Mes pirmutiniai stojom kovon už darbo žmonių teises su caro budeliais, kai kitos partijos buvo dar negimusios ar bėginėjo marškinėliuose. Mes patvariai gynėme darbininkų reikalus, susikurus nepriklausomai Lietuvai. Patvariai stovėsim tų reikalų sargyboje ir ateity. Kovoje užgrudyti kitų šalių darbininkai nežino nei federantų, nei liaudininkų, nei darbininkų kuopų; jie žino tik vieną darbininkų partiją, — socialdemokratų partiją. Mes giliai tikime, kad ir Lietuvoje tik Socialdemokratų Partija gali suvienyti po savo vėliava visus musų darbo žmones, visus rankų ir proto darbininkus, visus skriaudžiamus ir naudojamus, visus tuos, kas yra pasiryžęs kovoti su dabartinio gyvenimo neteisybėmis, už teisingą socialistinę tvarką.

Draugai! Rinkimai į Seimą čia pat. Visi darbininkai, darbininkės, bežemiai, mažažemiai, amatninkai, ir valstybės ir visuomenės įstaigų tarnautojai stokite kaip vienas į rinkimus ir paduokite savo balsą už socialdemokratų sąrašus. Musų laimėjimas bus jusų laimėjimas.

Tegyvuoja darbininkų klasės vienybė!

Tegyvuoja socializmas!

Tegyvuoja Socialdemokratų Partija!

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komitetas.

Pastabos apie kovą

Ben Blumenberg.

Kad radikalybės apštis Jungtinėse Valstijose šiandien yra didesnė, negu ji kada buvo šalies istorijoj, tai tas yra faktas, kurį pripažįsta žmonės skirtingiausių pažiurų į politiką ir ekonomiją.

Metai sekusieji po karo atidarė minioms akis. Darbininkai liko nuskausti. Darbininkai paskutiniu laiku spardės ir spardės su reikalu. Vienas "teisaus" karo vaisių, pelnagaudybė virto tuo patim, ką darbininkų išnaudojimo sistema, pelno sistema, kapitalizmas. Kaip tik laimėjo poninė klasė, nieko nelaukta pastatymui darbininkų į jų vietą. Algos tuojaus tapo numuštos, pelnų gaudymas pasilieka galvą svaigstamose augštybėse, o darbininkai jaučia geležinį kumštį taip, kaip jie dar nejautė. Tečiaus, nors darbininkų galvos "kruvinos", jos nėra "nulenktos".

Seniaus sunkiausiais laikais nebuvo nieko lengvesnio, kaip surinkti streiklaužius iš bedarbių eilių. Tais laikais beveik jokios klasinės sąmonės nebuvo. klasinė sąmonė ir klasinis solidarumas buvo randama tik tarp "svetimšalių". Keli metai atgal socialinio neramumo sukėlimas buvo primetama keliems, redaktorių ir politikierių, vadinamiems, anarchistams: šiandien šitų bernų brigada savo puolimus taiko ne į kelis nelaimingus, o į darbininkų organizacijas. Tas parodo, kad darbininkai "ateina".

Nei vienas protingas žmogus nesibaido to, kas kadaise buvo baisiais žodžiais, k. v. anarchistas, socialistas, bolševikas ir t.t. Nei vienas išmintingas darbininkas nesikarščiuoja plunksnos ir posakio didvyriams paleidus savo balsodrebą ir dejuojant, kad jei tas ar kitas judėjimas paims viršų, tai musų gražios žemės altoriai (Ką jie tuomi nori pasakyti, nežinia) bus išniekinti, ar kad patiems civilizacijos pamatams grėsia pavojus. Nei vienas nesudreba. Mes visą tą girdėjom pirmiau. Skiedros nutašyta nuo pamatų 1914 m. ir sekamieji po to metai pasėjo abejonės tame, ar verta dabartinis civilizacijos sąstatas taisyti, ar ne.

Civilizacijos saiko tenka ieškoti ne karaliaus priesaikoj, prezidento pareiškime, ar darbininkų išnaudotojo išsišokimuose, o minių gyvenimo normose; tą normą didžiumoje turi nustatyti organizuotumo laipsnis išplėtotas darbininkų eilėse.

Pereitųjų kelių metų prityrimai, tokie kaip pasaulinė žudynė, skambųs prižadai tų, kurių naudai ji buvo vedama, baisios sekmės ėjusios po tų prižadų, tokios kaip nuolatiniai puolimai ant gyvenimo normų, puolimai apginkluoti įstatymais, teismų nusprendimais ir karine jiega, sparčiai veda darbininkus prie "suvienytojo fronto".

Darbininkų unijų nariai dabar žiuri su panieka, ar įtarimu į tą darbininkų viršininką, kurio vardas "vadas" randas žurnalistinėj paskyrimų firmoj. Darbininkų viršininkui negali buti didesnio papeikimo kaip vardas vadas, kuriuo suprantama, kad jis turi sekėjų, aklų sekėjų, kuriuos jis veda. Debsas niekuomet nesusitepė šituo vardu, darbininkų vadas, delto, kad jis niekuomet nebuvo laikomas "ištikimu ir sveiko proto" labui tų, kurie gyvena iš nuomų, palukių ir pelnų.

Sąryšyj su gelžkelių dirbyklų ir angliakasių streikais apie vadus girdime kalbant mažiau negu esame pratę girdėti praeity. Kalbamųjų unijų viršininkai savo viešuose pareiškimuose saugojasi vartoti karališkąjį "aš", o kaikurių gelžkelių brolijų vadų bekintanti žuvies su sriuba apsiausto psichologija yra, nors ir menkas, antvalkčiuoto galvotojo pažiurų atspindys. Tik pagalvokite apie tai! Keliose vietose mašinistai ir ugniakuriai,-neatsiklausę visuotino balsavimo, nežiurėdami senesnybės teisių, nežiurėdami švelnių brangios visuomenės ir visuotinų draugijos vedėjų jausmų, ėmė ir išėjo į streiką. Tegul Dievas susimyli ant jų sielų!

Pati priespauda, kaip parodo skurdynai, Chinija, Indija, ir t.t., neuždega laisvės žiburio. "Priespauda suteikia naujokus ne revolicijos armijai, o išganymo armijai". Pagerinimas įvyksta tik tąsyk, kada protingoji mažuma yra gana gerai suorganizuota prisivertimui minių galvoti, organizuotis, veikti.

Jungtinių Valstijų Socialistų Partijos didžiuoju pasidarbavimu per dvidešims vienus savo buvimo metus buvo tas, kad ji platino nesitenkinimo evangeliją, be paliovos kalė pramoninės ir politinės organizacijos svarbą ir skleidė apšvietą ir įkvėptį tarp tų, kurie kasdien užimti darbininkų kovomis.

PASKOLA

Atneškite savo namų paskolą pas mus. Greitas patarnavimas.

Iowa State Savings Bank

Namų Paskolos Bankas

Sioux City, Iowa

PRADĖK DIENĄ SU MUZIKA!

Ir pamirši visus nesmagumus ir liudnumus.

Šis puikus ir gražus laikrodis prikels jumis iš miego su saldžia, lipšnia muzika, ne apkurtinančiu skambėjimu. Ji suteiks tau gerą upą.

Beto šį laikrodį galima užstatyti pagrajit bile kada. Jis grajina kelias tonais ir užganėdins tave ir tavo šeimyną. Jo dėžė padaryta iš druto materiolo ir labai gražiai išdabinta. Labai teisingai rodo laiką ir padabins jusų komodę, lentyną arba stalą. Laikrodžio didumas 10½ colių aukščio ir 10 colių pločio.

Tik per trumpą laiką mes parduosim šį laikrodį už 8 dolerius. Jųs nieko nerizikuojat. Tik prisiųskit 50 centų depozito. Tuomet mes pasiųsime jums laikrodį per paštą ir jųs užmokėsit paštoriui $7.50. NEATIDĖLIOK. — RAŠYK DABAR.

WESTERN SALES COMPANY,
2136 W. Chicago Ave., Dept. P. 182.
Chicago, Ill.

Rezidencijos Tel. Yards 5142
Val.: 10 ryto iki 8 vak.
DR. A. R. MERSCHATIS
DENTISTAS
Ofiso Tel. Boulevard 7179
3243 So. Halsted St., Chicago.
Nedėldienias pagal sutarimą

PINIGAI
iš
Town of Lake
LIETUVON

Town of Lake lietuviams artimiausia ir patogiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Naujienų Skyrius, 1614 W. 46-th Street.

Nepamirškite musų vardo nei vietos

KLEIN BROS
20 and Halsted Street
20th and Halsted Street

Paštu nei telefonu užsakymo nepriimam

MUSŲ DIDŽIAUSIS NEW YORKO PIRKINIS

2 KELINIŲ SIUTŲ IR OVERKOUTŲ

Tikrai nepaprastas pirkinis, kokį gavome į metus. Gyvais pinigais veikė kaip magikas, kuomet musų pirkėjas buvo New Yorke — siuloma vertė ir žemos kainos, už savę kalba.

SIUTAI

Vyrams ar vaikinams siutai su kelinėms — tinkančioms prie kouto —trijų guzikų, vėliausios mados. Siutai pasiuti pardavinejimui po $25 ir $30; miera 32 iki 42, — vertės iki $80

$15.95

OVERKOUTAI

Neatidėliok, pirk žiemai overkoutą — pirk dabar, koliai gali gauti šių stebėtinų oxfordų, ulsterettes arba naujų overkoutų.

Pinigai
iš
Waukegano
LIETUVON

Geriausia siųsti per

J. E. Bruzevičių

Taipgi geriausias ir nuoširdus patarnavimas visokiuose reikaluose.

Waukegan Pharmacy
J. E. Bruzevičiuus
aptiekorius
705 S.Sheridan Rd.
Waukegan, Ill.

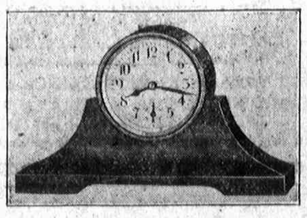

DAILUS
Laikrodis Veltui

Su kiekviena naują $5 taupymo saskaita, laike

10 Metų Sukaktuvių Apvaikščiojimo

Spalio 2-rą iki spalio 15-tai

Kiekvienas vyras, moteris ir vaikas kviečiami apsilankyti.

Didelės Dovanos Išparodymas

Vaikams dovanos.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK
1112 W. 35th Street

Atdara seredų ir subatų vakarais iki 8 val.

Radio koncertai kasdieną.

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siųsti pinigus Lietuvon

Mes siunčiame pinigus Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKŠYS
220 Milwaukee Ave.,
Kenosha, Wis.

Iš Mokslo Srities

ŽIOGAI.

Nesenai Jungtinių Valstijų žemdirbystės departamentas paskelbė labai sensacingą žinią, kuri skamba maž-daug taip:

"Jungtinių Valstijų valdžia rekomenduoja savo žmonėms valgyti žiogus."

Kai kam tai gali pasirodyti paika, juokinga ir klaiku. Supykusia širdžia pilietis gali prieš tai užprotestuoti: "nesąmonė — kaip žmogus gali valgyti vabalus."

Kad šiandien musų pilietis gali valgyti, ir daug žmonių jau senai valgo, žiogus, yra neužginčinamas faktas, paremtas keliolikos metų praktiniais tyrimais. Žemiau apie tai trumpai pakalbėsime. Lai skaitytojai atidžiai tai tėmija.

Biblijoj rašoma, kad šventas Jonas Krikštytojas, gyvendamas puščiose, mito žiogais. Žinoma, tai nereiškia, kad jis taip elgėsi, norėdamas pasirodyti dievuliui geru, bet delto, kad žiogai buvo gardus ir pilnai patenkino jo apetitą ir alkį. Šiandien egiptiečiai, kaip žemiau pamatysime, suvalgo labai daug žiogų ir gerisi jų skonių. Žiogus valgančių žmonių randasi ir Amerikoj. Pastarieji irgi nepeikia jų.

Keli metai atgal šios šalies valdžia tuo labai susidomėjo. Agrikulturos žinovai tapo pakviesti daryti tyrimus tuo reikalu. Valdžią privertė imtis tokio darbo ir tas faktas, kad kai kurios žiogų rušys yra labai nepageidaujamos žemdirbiams — sunaikina vietomis javus ir daržus. Ypač jie neša didelių nuostolių Filipinuose. Ir kas gi atsitiko?

Tyrimai davė teigiamų pasekmių. Maisto žinovai pripažino ir paskelbė, kad kai kurias žiogų rušis galima valgyti be jokios baimės. Jie yra labai maistingi: vienam svare žiogų esama tiek pat maistingumo, kiek tokioj pat apšty liesos mėsos. Ypač jie gana turtingi protejonais (baltymais) ir riebalais. Pirmieji sudėtiniai yra gyvybės pamatas ir energijos šaltinis organizmuose. "Valgyk žiogus ir patapk riebiu," sako rytžemiečių patarlė.

Vaduodamasis tyrimų daviniais, šios šalies agrikulturos departamentas pagamino atatinkamų cirkuliarų, kurius pasiuntė visų kolonijų gyventojams, daugiausia kenčiantiems nuo žiogų. Tuose cirkuliaruose yra nuodugniai išdėstyta žiogų maistingumo vertė su labai daug nurodymų, kaip juos prirengti valgyti. Aplamai imant, juose sakoma, kad žiogų mėsa yra gardi ir maistinga.

Labai daug nuostolių žiogai pridaro Filipinuose. Jie didžiausiais pulkais užpuola javų laukus ir daržus ir savo nesvietišku ėdrumu juos sunaikina. Vietos gyventojai yra priversti imtis aštriausių priemonių jų apsiginti. Daugiausia jie yra gaudomi tinklais ir didelė dalis sunaudojama maistui. Filipinai žiogus verda moliniuose puoduose.

Pasak maisto žinovų, svieste kepti žiogai turi veik tokį pat skonį, kaip ir vėžiai. Daktaras Adriano Hernandez, valdžios autoritetas žiogų virime, pataria geriausia juos kepti jų pačių aliejuj, kurs yra išspaudamas iš žiogų. Taip prirengti žiogai esą labai gardus. Žiogų viralas, virtas su sviestu, įvairiais prieskoniais ir druska, taipgi esąs labai maistingas ir gardus. Sudžiovinti ir į miltelius sutrinti žiogai esą galima užlaikyti per gana ilgą laiką.

C. V. Riley, valdžios entomologijos departamnto viršininkas, kartą pietavo su draugais Washingtone. Pietai jiems buvo labai gardus. Nė vienas svečių nebutų dasiprotėjęs iš ko jie pagaminti, jei nebutų buvus patėmyta žiogo koja, kuri išliko nesutrinta prirengiant žiogus valgyti.

Keli metai atgal bučelis šviežiai sugautų ir nuplikytų žiogų buvo prisiųsta vienam aristokratiško viešbučio savininkui St. Louis'e. Iš jų jis pagamino viralą, kurį viešbučio lankytojai baisiai išgyrė. Jis prisižadėjo jiems tokio viralo patiekti kas dieną, jei bus galima gauti reikiamos medžiagos.

Saharoj, Afrikoj, arabai suvalgo labai daug žiogų. Kai kada jie buna jų vienintėlis maistas. Jie prirengia juos valgyti maždaug taip: Iškasa gilią duobę, pripildo ją sausomis malkomis ir žole. Visa ta jie uždega ir kurena kol duobė gerai įšyla, kuomet jie ją išvalo ir pripildo žiogais. Jie juos apdengia smeliu ir kepina per tulą laiką. Po to jie juos valgo kaip žemriešučius, arba sumala kokiame sudyne ir sumaišę su vandeniu padaro košę.

Morokko, Afrikoj, arabai prirengia žiogus valgiui biskį kitaip. Pirmiausia jie virina žiogus per pusvalandį, paskui apibarsto su druska ir pipirais ir ant galo kepa, pridėdami kiek uksuso. Toj apygardoj maisto kainos žymiai nupuola, kai dideli buriai žiogų atlekia. Žydai toj šaly pastato puodą žiogų pečiuj pėtnyčios naktį ir subatos ryte juos valgo šiltus. Tuo jie išvengia nepapildę grieko Subatoj — kurti ugnį. Jie valgo vien pataites, kurios yra labai lengvai atskiriamos nuo patinų. Tai daroma religiniais išrokavimais.

Barbary, šiaurinėj Afrikoj, maurai prirengia žiogus valgyti dar kitaip. Jie juos sumeta gyvus skauradon verdančio aliejaus. Tokiu budu jie nusvila sparnus ir padaro pačius žiogus labai trupius, panašiai kietai išvirtam kiaušinio tryniui. Taipgi jie juos džiovina ant savo namų stogų, o paskui sumala ir miltelius valgo įvairiais budais.

Pietinėj Afrikoj hotentotai labai yra smalsus ant žiogų. Jie ėda juos taip apščiai, kuomet jų netruksta, kad net nutunka į kelias dienas. Arabijoj ir Persijoj kepti žiogai parduodama veik visose rinkose. Čia paprastai jie valgoma su ryžiais.

Kalifornijoj indionai kepa žiogus duobėse eilėmis — deda vieną eilę karštų akmenų ir antrą — žiogų. Taip keptus žiogus jie sumala į miltus, sumaišo su maltomis gilėmis ir uogomis, padaro kepalaičius ir kepa juos ant saulės.

Maisto žinovai sprendžia, kad žiogai yra labai turiningi vitaminais — tais misteriškais maisto elementais. Tai bus patirta vėliau. Kad jie yra labai maistingi, apie tai nieks negali ginčyti, nes jų riebumas tai pilnai patvirtina. Organizmui jie gali teikti daug energinės medžiagos.

Biblijoj yra rašoma kokius žiogus galima ir kokių nevalia valgyti. Tuo vaduodamasis žydų Talmudas nurodo kokius žiogus valgyti ir kokių nevalgyti. Žydų rabinai, studijuodami bibliją, surado septynis žydiškus žodžius, kuriais užvardyta įvairių rušių žiogai. Tie žydiški terminai yra: Arbeh, Saleam, Čargol, Čagab, Gasam, Yelek, Časil. Pirmieji keturi pripažinti švariais, valgomais; pastarieji trys — nevalgomais.

"Arbeh" reiškia skaitlingas, ir, suprantama, nurodo keliaujančius žiogus, kurie keliauja dideliais buriais iš vienos vietos kiton. Talmude jie aprašomi pilkai-žalsvi arba rusvi su taškuotais sparnais. Užpakalinės kojos yra žalsvos, blauzdkaulis raudonai rusvas, krutinė apžėlusi raudonais plaukučiais.

"Saleam" reiškia žinomi savo valgomumu. Tai yra jie tinka valgiui. Jie yra maži ir skiriasi nuo pirmosios rųšies savo kuprotumu ir nėra taip tamsųs.

"Čargol" yra valgomas ir sparnuotas. Tai yra paprasti žiogai su sparnais dvejų colių ilgio, žalsvos spalvos. Sparnų viršus yra tamsiai taškuotas.

"Čagab" yra maži valgomi žiogai, žinomi kaipo fruktų ėdikais. Tas terminas reiškia "uždangalas," kadangi jie aptemdo saulę lėkdami dideliais pulkais. Talmudas sako, kad tų žiogų randasi 800 rųšių. Toliau jie aprašomi turintys ilgus kaklus, kaip karvės ir mažas akis. Savo skaitlingumu jie dažnai nukloja čielus distriktus. Jie yra gaudomi, apmerkiami į vyną ir parduodami kaipo maistas.

"Gasam," pasak Talmudo, yra besparniai, rėpliojantys žiogai ir, gal del tos priežasties, nevalgomi. Jie yra ne taip skaitlingi.

"Yelek" yra žiogai, kurie maitinasi žole. Talmudas nepasako, kodel jie nevalgomi.

"Časil" yra visiems gerai žinomi žiogai arba šarančiai, kurie pasirodo kartą į septyniolika metų ir nuėda laukus, daržus, sodus ir medžių lapus.

Talmudas, kalbėdamas apie žiogus, daro sekamas išvadas: Visi žiogai su nulinkusiomis galvomis, stipriais žandais, keturiais sparnais, šešiomis kojomis, su sparnais pustrečio colio ilgio storomis užpakalinėmis kojomis vieno colio ilgio, pilkai rusvos spalvos, apžėlusiu kaklu, viršutiniu žandu mėlsvai juodu, rusvais ir tamsiais taškuotais priekiniais sparnais ir žalsvos spalvos yra daleista valgyti. Norintieji apie tai plačiau sužinoti gali kreiptis į agrikulturos departamentą, Washington, D. C.

A. Dvylis.

Rezinos dirbtuvėse, Akrone

Akron, Ohio yra viso pasaulio rezinos gaminimo centras su trimis didžiausiomis pasauly rezinos gamyklomis ir daugybe mažųjų.

Tukstančiai darbininkų, kurių buitis pareina nuo šitų gamyklų, yra išnaudojami baisiai.

Sąlygos rezinos gamyklose yra blogesnės ir už sąlygas Fordo įstaigose.

Kada ateini prašyti darbo į šitas dirbtuves, pirmiausia tave kuo aštriausiai išegzaminuoja fiziniai; turi buti sveikas kunu ir nesenesnis kaip keturių dešimtų penkių metų.

Kad samdymo ofise niekuomet nepritruktų jaunų sveikų vergų, jieškančių darbo, darbdaviai paleidžia savo agentus medžioti jų į kitus šalies kraštus. Jie medžioja juos daugiausia pietinėse valstijose. Nieko nenumanantiems žmonėms šitie agentai pripasakoja visokių stebuklingų progų šitose dirbtuvėse ir jie paklausę jų, atvažiuoja, turėdami viltį daug pinigų užsidirbti. Jie žino tik dirbti darbdaviui ir privatinę nuosavybę godoti. Mat jie patys turi savo krašte po 5 ar 10 akrų žemės kalnuose ir atvažiuoja čia užsidirbti pinigų savo skoloms atmokėti. Jie nepagalvoja apie tai, kad jie atvažiuoja dirbti tiems patiems gaivalams, kurie privertė juos užstatyti savo ukes, pasakodami jiems, kad nėra turgaus jų javams.

Man taipgi teko jieškoti laimės šitose dirbtuvėse. Pirmiausia mane išegzaminavo ir priėmė kaipo pilnai tinkamą; paskui pervarė per klausimų eilę ir, kada ją perėjau, buvau priimtas ir gavau laikrodžio numerį iš skyriaus užvaizdos.

Mane nuvedė į užvaizdos raštinę trečiame augšte ir iš ten aš ėjau į dirbtuves. Tai buvo ratlankių dirbimo skyrius. Man pamažu beeinant taku ir besidairant į visas puses, kažkas staiga atsitrenkė į mano nugarą ir aš griuvau kitam darbininkui glėbin. Atsipeikėjęs paklausiau jo, kas čia atsitiko. Jis man paaiškino, kad ratlankių dirbėjas, grįždamas su pėlčiais prie savo mašinos, besiskubindamas atsitrenkė į mane. Tąsyk aš pradėjau domėtis ratlankių dirbėjais ir pradėjau vieno klausinėti, kuris, skubiai dirbdamas, atsakinėjo į mano klausimus. Man uždavus jam kelis klausimus, jam ėmė dešimts minutų atsakyti; į tą laiką ratlankė buvo padirbta ir jis ėmė kitą pėlčių ir darė tą patį. Ir taip jis dirbo per aštuonias valandas — jei jie dirbtų vieną valandą trumpiau, tai negalėtų gyvenimo pasidaryti, o jei dirbtų vieną valandą ilgiau, tai neištesėtų.

Taigi, matydamas šitas sąlygas ir skubinimo sistemą, aš taipgi pradėjau prakaituoti —tik žiurėdamas į juos, ar gal delto, kad buvo šilta. Nustojęs vilties turėti pasisekimo, aš pasukau į priešingą užveizdos raštinei pusę.

Turėdamas leidimą eiti per dirbtuves, aš sumaniau pamatyti ir daugiaus reginių. Taip, eidamas palengva, mažiausios atsparos vietomis, aš atėjau į skyrių, kur dirbo daugiausia jaunos mergaitės, burbulus pusdamos iš rezinos, ar neperlijamus ploščius ir kitus smulkesnius daiktus siudamos. Skubinimo sistema visur buvo matoma. Bet čia man neteko ilgai žiurėtis, nes žvalgas pamatė mane ir liepė man eiti ten, iš kur atėjau.

Grįždamas aplinkui, aš atėjau prie laiptų vedančių žemyn ir, eidamas jais, aš atsiduriau rusy. Maniau, kad čia turi buti "čyščius" ar pragaras, taip ten buvo karšta.

Paklausinėjęs aš patyriau, kad tai yra vieta, kuri man aiškiai sakė, kad man netenka jieškoti pasisekimo gyvenime rezinos dirbtuvėse; tai buvo tikras pragaras, kur įviliotos augštomis algomis aukos neišlaiko ilgiau kaip tris mėtus.

Apie šešiose myliose nuo Akrono į šiaurryčius yra ligoninė, kurioje liginama daugiausia rezinos dirbtuvių darbininkai. Keli metai atgal ji tapo padidinta, nes netilpo ligoniai iš trijų didžiųjų rezinos gamyklų, kuriose darbai apie tą laiką ėjo labai smarkiai.

Man dar nesinorėjo umai į tą ligoninę patekti ir aš, atsižadėjęs "progų" išėjau.

—Darbininkas.

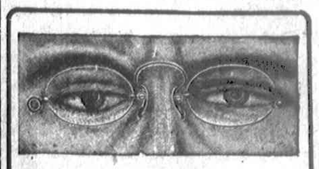

Reikalingi akiniai.

Jei kenti galvos skaudėjimą,
Jei akaitant raidės susilieja,
Jei iš raidės darosi dvi,
Jei turi uždegimą akių,
Jei skaitant ar siuvant akis skauda, tuomet reikalaukit akinių.

John J. Smetana
Akinių specialistas
1801 So. Ashland Ave.,
Kampas 18-os gatvės.
Ant trečio augšto virš Platt'e aptiekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17
Valandos nuo 9 ryto iki 9 val. vak.

LIETUVIS AKIŲ DAKTARAS

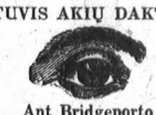

Ant Bridgeporto
Pritaikau akinius, sudužusius stiklus ir sulaužytus rėmus sutaisau į trumpą laiką; užtikrinu visiems, kad gausite kuonogeriausią patarnavimą ir užganėdinimą.
Patarimai maloniai suteikiami veltui.
DR. SERNER O. D. (ŠERNAS)
3315 So. Halsted St. Chicago.
Val. 6 iki 9 vakare, Ned. 10 iki 1

DR. P. ŽILVITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3243 South Halsted St.
Tel.: Boulevard 7179
VALANDOS:
9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare
Rezidencijos Tel. Fairfax 5574
Chicago.

Dr. M. T. Strikol'is
Lietuvis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

Pinigai
iš
Bridgeporto
į
LIETUVĄ
per
NAUJIENAS
3210 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9663.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimynos.

BAMBINO
Valsbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure
greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.
Bambino galima ganti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš labaratorijos.
Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
Didžiausia lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacija Suvienytose Valstijose, kurios turtas arti $400,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600 ir 1000.
PAŠALPOS SKYRIAI —
$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.
Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678
WM. J. STOLL CO.,
J. Balchiunas pagelbininkas
(arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Cardoni
Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,
8709 Jos. Campan Av.
DETROIT, MICH.
Ofiso valandos: 1—3 dieną
7—8 vakare
Tel. Market 6234, Market 4526

PARDAVIMUI namas (flat) plytom forniruotas, lietuvių kolonijoj, prie busiančios bažnyčios, mažai įmokėt. Savininkas 1470 — 18 St., Detroit, Mich.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA
9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ Į **LIETUVĄ**
PER HAMBURGĄ, PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu
Lietuviai važiuoja į Piliavą aplenkia Lenkų juostų (karidorių)
VISA TREČIA KLASSA PADALINTA Į KAMBARIUS ANT 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių LOVŲ
S. S. "LITUANIA" ..... Spalio 18
S. S. "POLONIA" ..... Lapkr. 1
TREČIOS KLASOS KAINOS į:
HAMBURGĄ $103.50 — PILIAVĄ $106.50
—LIEPOJŲ IR MEMELĮ $107.00.
Dėlei laiv. ir žinių kreipkitės prie savo agentų

Užsilaikyk vėsiai – elektro vėdyklė tai padarys
Užtikimas pardavimas, $7.50 ir aukščiau. Namuose dratus išvadžiojam, fixtures sudedam, visoki reikmenys ir prilaikytojus.
Bridgeport Electric Co.,
1619 W. 47th St.,
Tel. Boulevard 1892 ir 7101.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos
12th STREET
Tel. Kedzie 8902
3514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.,
CHICAGO, ILL.

Dabar Jau Girdeti Kaip Lietuvos žmones Dejuoja

DABAR, vokiečių markei nupuolus iki menkiausios vertės, Lietuvos žmonių padėtis liko pasibaisėtina. Jujų uždarbiais nebegalima net juodos duonos pakankamai nusipirkti. Jokie gudruoliai, jokia valdžia jau nebegali greitu laiku pagerinti tų žmonių padėties.
DABAR jie kenčia tokį pat vargą, kokį kentėjo laike didžiojo karo; todel
DABAR pagelba jiems yra reikalingiausia ir ji turi eiti greitai ir apščiai.
DABAR, kada pagalios Lietuvos valdžia įveda savus pinigus, panaši katastropa su Lietuvos turtu nebegalės be atsikartoti. Jusų giminės bus dėkingos Jums gavusios Jusų pagelbą ir apsaugotos nuo didelio vargo ir bado, o Jusų pinigai pasiųsti Lietuvon naujais Lietuvos pinigais "Litais" bus apsaugoti nuo puolimo.
DABAR pinigai siunčiami per Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrių, Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko yra apmokami adrisantams naujais pinigais "litais".
Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius, siunčia pinigus perlaidomis, čekiais ir kablegramomis ir gvarantuoja pilną pinigų išmokėjimą.

Nerizikuokit siųsti pinigus per nežinomas vietas, bet siųskit per Naujienas. Pigumas, saugumas ir nuoširdus patarnavimas.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PINIGAI
IŠ
Roselando Lietuvon

Roselandiečiams ir kensingtoniečiams artimiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Tupikaičio aptieka, 233 East 115-th St. Pinigai nueina Lietuvon greitai, su pilna gvarantija.

Iš Roselando ir Kensingtono siųskite pnigus Lietuvon per Naujienų Skyrių Tupikaičio aptiekoje, 233 E. 115-th St. Kensington.

CHICAGOS :: ZINIOS ::

REGISTRUOKITĖS BALSUOT

Subatoj, spalių 7 dieną yra registracijos diena. Visi piliečiai tegul tą dieną užsiregistruoja savo precinktuosę, kad turėtų teisės balsuoti įvyksiančiais lapkričio 1 dieną rinkimais.

Senatoriaus Borah'os kalba Chicagos Auditorijoj.

Smerkė kongresą už konstitucijos suspendavimą; reikalavo sovietų Rusijos pripažinimo.

Pereitą septintadienį po pietų didžiulė Chicagos Auditorijos svetainė pilna prisikimšo žmonių ir keli šimtai atėjusiu negavo progos įeiti. Didžiulė estrada buvo visa nustatyta kedėmis (apie 500 kedžių), kurios taipgi buvo visos apsėstos. 5000 žmonių nekantria laukė išgirsti senatorių Wm. E. Borah, iš Iowos, ką žada pasakyti apie musų valdžią, kuri keturiems metams praėjus po karui laiko kalėjime žmones, nusidėjusius karo laiko įstatymams, kurie jau yra panaikinti. Susirinko jį išgirsti visokie, darbininkai, ir turčiai.

Šitą susirinkimą surengė Amerikos Lyga Laisvei išgauti, susidedanti iš daugybės tikybinių, pilietinių ir darbininkų organizacijų. Tai yra pirmutinis susirinkimas iš eilės tų, kurie bus laikomi visuose svarbesniuose miestuose reikalaujant amnestijos visiems lig šiol pasilikusiems kalėjimuose politiniams kaliniams.

Susirinkimui pirmininkavo buvusis Rusijos Amerikos Raudonojo Kryžiaus perdėtinis, pulkininkas Raymond Robbins. Atidaręs susirinkimą, jis pirmiausia perskaitė eilę argumentų: "Kad 75 žmonės, kurie lig šiol yra laikomi kalėjime už karo laiko įstatymų peržengimą, nėra joki kriminalistai, o yra baudžiami už savo nuomonės išreiškimą, kad karo laiko įstatymai yra panaikinti ir todel bausti tie žmonės ilgiau nėra jokio pamato; kad visos šalys, kurios dalyvavo kare — Anglija, Francija, Belgija, Kanada, Australija ir visos kitos senia yra paliuosavusios žmones prasikaltusius jų karo laiko įstatymams; ir kad mes krikščionys, neblogesni už kitus, kad turėtume taip žiauriai bausti biednus darbininkus už tuos dalykus, kuriuos mes patys darome liuosai; nevaržomi išreiškiame savo nuomones; todel mes turim padaryti spaudimą į musų valdžią kad musų politiniai kaliniai butų tuojaus paliuosuoti.

Po šito pareiškimo jis perskaitė visą eilę telegramų, atsiųstų senatoriui Borah į Chicagos Auditoriją nuo įvairių pavienių organizacijų, dėkojančių jam ir pagiriančių jį už šitą jo kilnų darbą politiniams kaliniams paliuosuoti.

Susirinkimo vedėjas, skaitydamas telegramas ir prie kiekvienos kitos progos neužmiršo priminti klausytojams, kad senatorius Borah yra didžiausias musų laiko diplomatas; kad jis nesigaili šitam politinių kalinių paliuosavimui nei laiko, nei lėšų ir kad mes turime juo pasitikėti.

Be to jis įrodinėjo, kodel Jugt. Valstijos privalo pripažinti sov. Rusiją.

Senatoriaus Borah'os kalbos branduolys buvo toks:

"Septyniosdešimts penki kaliniai, yra laikomi kalėjime jau ketveri metai už nieką kita, kaip tik nuomonės išreiškimą. Jie tik pasinaudojo ta teise, kurią jiems teikė musų konstitucija.

"Tikras laisvos valdžios ištyrimas—tai žodžio laisvė. Gali sukaustyti kiekvieną laisvos valdžios laisvę, o žodžio laisvė tuojaus jas visas paliuosuos.

"Žodžio laisvė yra teikiama musų konstitucijos taip aiškiai, kad jokis žmogus ir jokis teismas negali suklysti.

"Konstitucija nepaliko kongresui galės žodžio laisvę siaurinti, tuomi labiau ją atimti. Tečiaus atsirado pragaištingas aiškinimas, kad karui kilus, kongresas gali įkaitęs peržengti konstituciją ir atimti amerikiečiams jų teises.

"Kongresas tą padarė šnipinėjimo įstatymu, o viršininkai atimdami žodžio laisvę. Šitas aiškinimas yra išdavingas, velniškas ir veda į anarchiją ir despotizmą.

"Vietoj persekiojus žmones už nuomonių išreiškimą, mes turim nusamdyti jiems svetaines. Jų patriotybė užkirs kelią kliutims.

"Mes turim atsiminti, kad ikruoju valdovu po Jungtinių Valstijų vėliava yra žmonių balsas ir kada mes bandome į siaurinti, tai mes bandom savo valdžią naikinti."

Jam paminėjus Debso vardą, visa svetainė aidėjo nuo sankoplojo kelias minutas.

Sovietų Rusijos pripažinimo klausimų kalbėtojas taip pasakė:

"Tarptautiniai bankininkai pasakė, kad Rusija turi pirma savo skolas užmokėti, o tąsyk ji bus galima pripažinti. Rusija nėra vienintėlė šalis, kuri ra mums skolinga. Anglija skolinga mums bilionus; taip at Francija. Tečiaus aš nenoščiau skelbti, kad mes turim pertraukti ryšius su tomis šalimis, delto, kad jos mums skolingos.

"Man vis tiek kaip maža mes prekiausime su Rusija ar aip daug ji mums skolinga. Rusijos pripažinimas tai pirmas žingsnis linkui patvarios uropinės taikos, o tas yra buna Europos nuginklavimui.

"Mes niekuomet netrukome ripažinti de facto valdžią — eniai tam atgal mes pripažiom francuzų valdžią gimusią revoliucijos. Mes taipgi imėm iš revoliucijos; ir tas ats yra su Sovietų Rusija. ada mes pripažinsime Sovieą, tąsyk mes tikrai pradėsime iti linkui pasaulinės taikos."

Po jo kalbos buvo perskaitos dvi rezoliucijos: viena eikalaujanti amnestijos viems politiniams kaliniams; ita, sovietų Rusijos pripažinino. Abidvi priimta vienbalsiai. Jų kopijos bus pasiųsta rezidentui, valstybės sekretoriui ir spaudai.

Kadangi susirinkimo vedėas buvo pasakęs, jog senatorius atsakinės į paklausimus, ai rezoliucijas priėmus buvo aklausimų. Kai kurie buvo ne ietoj ir nebuvo atsakyti; į itus jis atsakė. Tarp atsakytų buvo šitie:

Ar Debsą paliuosavus iš kalėjimo, galima jis laikyti toiau be pilietinių teisių? — Jis tsakė, kad ne.

Ar dabartinė musų valdžia ėra klasinė valdžia? Jis atsaė: ne. Ji esanti žmonių, iš žmonių ir žmonėms. Bet keli balsai iš klausytojų jam atsaė: No, no! į kurį jis tečiaus nieko neatsakė. — X.

A. M. Lewis atminčiai pagerbti susirinkimas.

Pereitą septintadienį Kimbal svetainėje susirinko velionies Arthuro M. Lewiso draugai jo atminčiai pagerbti. Susirinko pilna svetainė, apačia ir galerija. Kalbėtojais ketino buti p. Darrow kaipo svarbiausias kalbėtojas, Chicagos universiteto teologijos profesorius Shirley Jackson Case, to paties universiteto antropologijos profesorius Frederick Starr ir žymus Chicagos laisvosios minties platintojas Percy Ward. Iš jų buvo tik du pastarieji. P-nas Darrow prisiuntė laišką, kuriame pareiškė priežastis sulaikiusias jį nuo atėjimo, savo laišką užbaigia. "I am very sorry for the death of Mr. Lewis, but he ir better off any way" (Mane labai liudnina p. Lewis mirtis, tečiaus vis tiek jam geriaus yra numirus. Šitie jo žodžiai pasako ne tą, kaip galima butų manyti, kad jis tiki, kad p. Lewis numiręs laimingas danguje gyvena, o tą, kad jis netiki jokia žmonijos pažanga. Jis sako, kad žmogus buvo gyvulys, yra gyvulys ir bus tik gyvulys. Bet šitam jo nusistatymui jis prieštarauja pats savo darbais, eidamas su tais, kurie stengiasi tą gyvulį išvaryti iš žmogaus ir todel man labai buvo gaila, kad neteko girdėti jo kalbos).

Susirinkimą atidarius, merginа sudainavo pirma marselietę, paskui Amerikos himną, tečiaus niekas nemanė atsisėsti nei vieną, nei kitą dainuojant. Po to kalbėjo p. Percy Ward apie vėlionies asmenį ir jo nopelnus. Vėlionis gimė Anglijoj, 1875 m. (Pasimirė rugp. 22 d., 1922 m.) Liko be tėvo jaunas, augštesnės mokyklos nelankė, bet buvo labai pamėgęs mokslą ir lavinosi pats. Pirmiausiai jis studijavo teologiją ir pamokslininkavo. Bet vieną kartą jis užėjo nugų krautuvėj Huxley'o nygą, kurią perskaitė nepadės. Nors jis jos pilnai nesupratė, bet ir nepamokslininkavo daugiau. Jis metė savo kuigavimą ir pradėjo aiškinti darbininkams apie klesų kovą.

Amerikon atvažiavęs, apie 6 metų atgal, jis dirbo kaipo mašinistas ir pasižymėjo kaipo labus knygų pardavinėtojas. Jis platino tokias knygas, kudios atidaro darbininkams kis ir parodo jiems kelią ir eresnę ateitį. Tuo patim tikslu jis pradėjo laikyti paskaitas darbininkams; pirma, maloj svetainėlėj, bet tai pasirodė permaža esanti, jis paėmė didesnę, paskui dar didesnę ir nt galo jis buvo priverstas aimti Gerrick'o teatro salę ur jis per trejus metus laiko darė žmonių švietimo darbą, ukviesdamas visokius pasižymėjusius vietos žmones paskaitoms ir debatams laikyti ki atėjusis karas nesustabdė o darbo.

Velionis buvo laisvamanis ir isa širdžia buvo atsidavęs monių švietimo darbui. Jis mirė, apgailaudamas, kad jo pradėtas darbas gal turės sustoti.

Prof. Starr, išėjęs kalbėti pasižymėjo savo kuklumu. Jis sakė, kad jis esąs tik paprastas žmogus, kalbąs tik tą, ką jis gerai žinąs, ir kalbąs taip, kad ji kiekvienas suprastų. Apie velionį Lewisą jis kalbėjo kaipo mokinį ir kaipo kalbėtoją. Čia jis rado progos gražiai atsiliepti apie p. Darrową, kuris buvo, taip sakant, varykliu pažangos judėjimui Chicagoje. Ačiu p. Darrowo pastangoms buvo suorganizuota antropologijos pamokos, kurias jis vedė ir kurias lankė velionis Lewis. Apie velionį kaipo mokinį jis atsiliepia labai gražiai. Jis niekuomet neapleisdavo pamokų, visuomet domėjosi jomis ir visuomet buvo pirmutinis klasėje klausimus duoti ir diskusijas vesti.

Kaipo kalbėtojas jis visuomet užbaigdavo savo kalbą loginiu išvedimu, kas ne kiekvienam kalbėtojui sekasi padaryti. — Ten Buvęs

DIDŽIAUSIS MUNŠAINIERIS SKYLĖJE.

Antradienį federaliniai prohibicijos agentai užklupo ant 2332 W. Ohio gat. didžiausią munšaino bravorą, Casper Valenti virė munšainą, kuomet policijos agentai užklupo jį. Vienas agentų uždegė degtuką nuo kurio užsidegė alkoholio dujos. Ištiko baisiausi eksplioziją, kurioj 700 galionų alkoholio sudegė ir vienas žmogus tapo sužeistas. Munšainieriui pridaryta apie $10,000 nuostolių. Sako, jis pagamindavęs apie 1,000 galionų alkoholio dienoj.

Dailės Institutas

Skelbiama, kad Dailės Institute užsiregistravo apie 15,220 mokinių sekamam mokslo sezonui. Mokslas jau prasidėjo. Šitas skaičius dalinasi į įvairias dailės šakas bei mokytojų kursus. Vienos klesos eina pirmoje vietoje, kaipo klasinė dailė, kurią baigę studentai gauna "Masters of Art" laipsnį. Tam skyriui eiti reikalaujama, kad studentas butų baigęs bent High School.

Vadinamasis "Normal" skyrius apima labai platų programą. Bet čia daugiausia tik supažindina su aplamais dalykais, nes nėra per daug laiko studijuoti vieną daiktą, kuomet šimtai kitų dalykų laukia prieky.

Minėto skyriaus studentai baigę mokslą gali užimti aukštose mokyklose dailės skyrių mokytojų vietas.

Spaudos skyrius ypatingai svarbus, tiems, kurie nori išmokti tipografijos. Mokinama visko, kas rišasi su dailiu darbu. Taipgi raidžių rinkimo, preso operavimo etc.

Vakarinės klasės neduoda kreditų jas lankantiems. Vis delto jos duoda geros praktikos susipažinti su daile; arba galima imti specialį komercinės dailės kursą. Šiandie labai reikalinga komercinė dailė ir toki dailininkai uždirba neblogai.

Pereitą penktadienį Instituto vyriausybė buvo sušaukusi visus buvusius savo mokinius, kur buvo išdėstyta mokyklos patvarkymas ir nupiešta mokyklos programas ir siekiniai. Direktorius Harsche pranešė, kad po Naujų Metų atsidarys kai kurie naujų kambariai pritatyti prie rumų. Taipgi jis urodė, kad Dailės Instituto rogramas esąs didesnis, turiingesnis negu kokios kitos nokyklos.

Iš tiek daug tukstančių studentų, lietuvių yra tiktai keli. Tuobut yra teisingai pasakyta, kad vieni skaito, buk lietuviams perdaug augšta profesija, kiti bijo, kad galį perdaug pralobti arba visai nieko netureti, ir tt. Bet aš visgi patariau lietuvių jaunimui lankyti Dailės Institutą. Jeigu mes pirma eisiant mokyklon žiurėsime tik iš ko galima piniga laugiau padaryti, tai kulturoj mes niekada toli nepažengsime.

Kaip visose kitose mokyklose kas metais platinama programai, ilginama mokslo metai, taip ir Dailės Institute daroma. Įvedama nauji mokslo skyriai. Nauji mokytojai patatoma ir kas metai plačiau nokinama kulturos ir meno istorijos.

Dailės Institute šiais metais nokiniam apkapota kai kurie patogumai: išimta telefonai iš koridorių, panaikinta pašto skyrius, uždrausta šokti laike pietų salėje, ar pianą vartoti. Dabar studentai reikalui esant galės vartoti tik apmokamą telefoną.

Mokiniai naudojasi Instituto knygynu dykai. Dažnai surengiama programai iš dailės rinktinių kurinių, pav., muzikos, dramos, istorijos. Sekmadieniais esti lekcijos publikai. Lekcijos paprastai iliustruojama paveikslais. Mokiniai turi teisės lankyti visus muzėjus ir dailės parodas su savo tikietu dykai.

Šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 v., ir popietų nuo 1 iki 4 esti vaikams pamokos, kur sueina gana skaitlingai viešosios mokyklos vaikų. Kartais net vietos truksta salėse. Vaikams teikiama pradinių žinių apie dailę. Po metų kitų jie jau turi įgiję gerokai žinių toje srity ir baigę 3-jų metų šeštadienių kursus gauna certifikatą. — M. Šileikis.

Lietuvių Rateliuose

BRIDGEPORTAS.

Parapijos vargai.

Jau šeši metai, kaip čia klebonauja kun. Kruša. Nesimato nieko gero apart skolų augimo, kaip grybų po lietaus. Pats, susipykęs su parapijonais, nekaip jaučiasi. Rugsėjo 28 d. "Draugas" rašė, kad klebonas nekaltas del lenkių seserų, nes jis lietuvaičių negalėjęs gauti. Tai melas. Kaip jis galėjo gauti jei jis jų nenorėjo.

Dabar kleb. Kruša teisinasi. Jis pasakoja kad kun. Briška pirmiau nuvažiavęs šv. Kazimiero klioštoriun ir paėmęs visas seseris. Krušai nebelikę nė vienos. Čia ir melas. Ne Briška, bet Kruša buvo nuvažiavęs pirmiau klioštorium seserų. Jam buvę siulyta 7 ar 8 tikros seserįs, o kitas kandidatės. Bet Kruša jų neėmęs — tes. Bet Kruša jų neėmęs — tes.

Antras dalykas, kodel Kruša nenorėjo gauti lietuvaičių seserų, yra tas. Anais laikais, tuomet kun. Sarafinas, dabar au miręs, rinko aukas del paaikymo šv. Kazimiero klioštoiaus, visos parapijos prie to risidėjo, bet kun. Kruša neeido savo parapijoj rinkti aukų. Delto jam ir buvo sarmaa prašyti lietuviškų seserų. Del jo šiandien reikia pergyenti tokie nemalonumai.

Šv. Jurgio parapija nuo senai tokia nelaiminga. Jei koks pabasta kunigas negauna kitur ietos, tai jį vyskupas paskiria nums. Ar ilgai taip bus? aikais kun. Albanavičius ir kun. Vaičiuno saulutė buvo rašvitus. Jiedu jau butų bepaigę skolas mokėti. O šiemet nusų Krušas vargu apmokės š bazaro algas policistams, kuiuos buvo pasikvietęs parapionams suvaldyti.

Nesenai man vienas airių klebonas nupasakojo, kad nežilgo kun. Kruša ir jo gaspalinė Pauliniutė bus prašalinti š šv. Jurgio parapijos. Kruša isiąs į Cicero už vikarą pas kun. Vaičiuną pasimokinti kleonauti. Gaspadinė Pauliniuė gausianti eiti grindų mazgoti.

Taigi kun. Lapeliui Roselande ir kun. Krušai Bridgeporte iekaip einasi. —Parapijonas.

BRIDGEPORTAS.

"Gydytojo" vakaras.

Šiandie, 7:30 val. vakare, Mildos salėj, 3138 So. Halsted gat., yra rengiamas labai žingeidus ir pamokinantis vakaras. Tai yra "Gydytojo" vakaras, kurį rengia Chicagos lietuviai daktarai, leidėjai laikraščio "Gydytojo".

Kad tas vakaras bus žingeidus ir pamokinantis, aišku jau ir iš rengėjų patiekto programo. Apart puikios muzikos bus pamokinančių prelekcijų ir prakalbų. Dr. A. J. Bertašius preleguos: "Kaip vaikus sveikai užauginti"? Dr. C. Kasputis — "Dantys ir Sveikata". Dr. S. Biežis — "Kaip apsisaugoti nuo ligų."

Tie visi klausimai yra gana svarbus. Chicagos lietuviams reikėtų kuodaugiausia tą progą išnaudoti. Reikėtų kuoskaitlingiausiai atsilankyti "Gydytojo" vakaran ir įgyti naudingų žinių apie sveikatą dykai. Lietuvių visuomenėj tokių progų retai pasitaiko. Jau atėjo laikas, kuomet ir mes lietuviai turime atsikratyti visokių "daktarėlių" ir naudotis patiektomis mokslo žiniomis. — Sveikata.

"Žemaitijos" reikalai

Rugsėjo 27 d. Mark White Sq. parkiuko svetainėje įvyko visuotinas "Žemaitijos" narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir vedė draugijos pirmininkas J. Grušas. Išklausius L. V. Komiteto narių raportus, svarstyta ir priimta sekančios naujos taisyklės, turinčios "Žemaitijos" dr-jos įstatų galę:

1) Draugija privalo laikytis nuošaliai tikėjimo ir politikos (negali buti teikiama jokia parama religinio pobudžio įstaigoms, renkama draugijos ar jos kuopos vardu aukos partijinių organizacijų reikalams ir tt.

2) Sumažinti draugijos darbo plotą: nuo šios dienos draugija veiks Lietuvoje tik žemaitijos srityje.

3) Žemaitijos teritorija skaityti visą tą Lietuvos plotą, kuris yra apgyventas žemaičiais. butent: Tauragės, Telšių, Raseinių, Kretingos ir Mažeikių apskričiai ir šie valsčiai: Šiaulių apskr. Kurtavėnų, Kuršėnų, Kruopių, Papilės, Pašiaušio, Raudėnų, Šaukėnų, Tryškių, Užvenčio, Vaiguvos, Gruzdžių ir Šiaulių su miestu to paties vardo.

4) Draugijos nariais tegali buti tik asmens, paeiną iš Žemaitijos, o ne visos Kauno rėdybos, kaip tai buvo pirmą paskelbta.

(Seka ant 8-to puslp.)

A + A

MARIJONA NAVICKIENĖ
(Po tėvais Jukniutė)

Persiskyrė su šiuo pasauliu spalio 3 d., 1922 m. 12:30 pietų, sulaukus 34 m. amžiaus. Iš Lietuvos pačio Kvedernos miestelio. Laidotuvės atsibus subatoj, spalio 7 d.,8:30 ryte iš namų 819 W. 33rd St, į Šv. Jurgio bažnyčią, iš bažnyčios į Šv. Kazimiero kapines. Paliko nuliudime vyrą Joną, sunų Joną 8 m., dukteris: Paliniją 7 m. ir Bronislavą 6 m., ir 4 brolius. Kviečiame visas gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse. Lieka dideliame nuliudime vyras, sunus, dukterys ir broliai
Navickai.

A. † A.

JONAS RUTE

Persiskyrė su šiuo pasauliu, spalio 4 d., 1922, 8 val. vak. Iš Lietuvos pačio Kretingos miestelio. Laidotuvės atsibus subatoj, spalio 7 d. 8 val. ryte iš namų 3600 S. Union Ave. į Šv. Jurgio bažnyčią, iš bažnyčios į Šv. Kazimiero kapines. Palieka nuliudę pusbroliai: Feliksas ir Dominikas Raukai ir pusseserė Branislava Juodienė ir Lietuvoj dvi seserys: Ona ir Marijona. Kviečiame gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.
Antanas Juodis.

NAPRAPATHIA
Del visų ligų

Kas butų geriau, operacija ar Naprapathia? Jei tamsta ir tamstos draugai diskusuoja, ką mėginti — operaciją ar Naprapathią — tad tukstantį kartų geriau apsimokės ištirti abu gydymo budu. Naprapathia prašalina ligos priežastį, operaciją prašalina ligos apsireiškimus, bet paliekti ligos priežastis. Naprapathia, reiškia ant visados pagydo. Chirurgijos budu esti taip: po pirmos operacijos, tuoj seka antra ir trečia. Kartu yra gerai suprantama, kad sekama operacija ir trečioji yra daug sunkesnė ir pavojingesnė išlaikyt ir tuom kart ligonis liekta neišgydytas.
DR. J. SAVICKAS, D. N.
10901 S. Michigan Ave.
Val.: nuo 9 ryto iki 2 po pietų
Tel. Pullman 3385
1600 W. Garfiel Bldv.
Šiaur-vak. kampas 55os ir Ashland av.
Val.: nuo 4 iki 9 v. v.
Tel. Republic 1433
Chicago, Ill.

Dr. V. A. Šimkus
3261 S. Halsted St.
Val. 10—12 A. M. 1—3 ir 6—9 P. M.
Ned. 10—12 A. M.
Tel. Boulevard 5052
Rezidencija, 3159 S. Union Ave.
Tel. Yards 1699

ŠIANDIE PINIGŲ KURSAS
Siunčiant Lietuvon per mus:
9c. už 100 auks.
arba
1,112 auks. už $1.00
Pigesnis kursas siunčiant didesnes sumas
Pristatymas užtikrintas
Trumpame laike
Central Manufacturing District Bank
State Bank—
Clearing House Bank
1112 West 35th Street
Turtas $6.000.000.00

Dr. AL. DAVIDONIS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas: 2816 So. Michigan Ave.
Valandos:
nuo 10 ryto iki 3 val. po piet.
Telefonas Victory 9082

Tel. Austin 787
DR. MARYA DOWIATT—SASS
Ką tik sugrįžo iš Californijos ir vėl tęs savo praktikavimą po No.
5208 W. Harrison St.
Valandos 8—12 kasdieną ir 6—8 vakare išskiriant nedėldienius.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9693
Dr. A. A. Roth
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų.
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago

Dr. Maurice Kahn
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave
Tel.: Yards 994
Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 ir 7 iki 9 v. nedėldieniais nuo 10 iki 1 val. po pietų.

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 12 ryto; 1 iki 8 po piet, 6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryte
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St

Office Hours: 10 A. M. to 8 P. M.
Tel. Canal 2118
Dr. A. L. Yuska
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0098

Dr. Natalija Žukauskas,
Gydau be operacijų ir be gyduolių visokias staigias ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moteriškų ir merginų ligų.
943 W. 33rd Place
Patarimai dovanai.
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Tlephonas Yards 5032
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, Ill.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare.
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

Telephone Yards 5834
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų,
6 iki 9 vakare
3259 So. Halsted St., Chicago.

DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
kampas 18th St.
Valandos: 9—12 ryto ir 1—8 vak.
Phone Canal 0257

DR. A. J. BERTAŠIUS
PHYSICIAN IR SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.
Ned. 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5913
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

Lietuvių Rateliuose.

(Tąsa nuo 7-to pusl.)

5) Amerikos miestuose, miesteliuose ir kaimuose steigti draugijos kuopas. Kuopa gali buti įsteigta susiradus bent 5 žmonių, paeinančių iš bile kokio vieno Žemaitijos valsčiaus.

6) Draugijos kuopai tegali priklausyti tik tie asmens, kurie paeina iš to paties Žemaitijos valsčiaus, ką ir kuopos steigėjai.

7) Kuopos, turinčios nuo 5 iki 15 narių, moka centrui mokesnio į metus $2, nuo 15 lig 25 narių — $3, nuo 25 lig 50 narių — $5 ir nuo 50 lig 100 narių — $8.

8) Kuopos apeinamame jas darbo plote draugijos tikslus vykdo savarankiškai, bet neperžengdamos draugijos įstatų bei L. V. Komiteto instrukcijų.

9) Pavienės žemaičių draugijos, kurių įstatai nėra priešingi "Žemaitijos" dr-jos principams, irgi turi teisę įeiti draugijon, kaipo kuopa.

10) Šiaip draugija arba naujai susitvėrusi kuopa tesiskaitys teisėta draugijos kuopa tik nuo to laiko, kada dr-jos sekretorius įtrauks ją į centro knygas, paskirs jai numerį ir paskelbs apie tai laikraščiuose arba praneš pačiai kuopai.

11) L. V. Komiteto nutarimą iš š. m. rugpiučio 23 d. kaslink siuntimo Lietuvos mokytojų prof. sąjungos ir Lietuvos jaunimo sąjungos centrams Kaune literaturos, kurią "Žemaitija" dar turi surinkusi arba surinks, — atmainyti, kadangi šitų centrų rezidencija yra ne Žemaitijoje ir jų sąjungos rupinasi visa Lietuva, o ne atskira jos dalimi — Žemaitija. Vieton minėtų centrų — paimti pereitą vasarą įsikurusią Telšiuose Žemaičių Mokytojų Seminariją, kuri reikalui esant ir tarpininkaus tarp "Žemaitijos" dr-jos ir kulturos — apšvietos įstaigų Žemaitijoje.

Aptarus dar keletą reikalų, susirinkimas uždarytas.

L. Apolis, sekr.
4254 Archer Ave.

PASARGA.
BESIGARSINANTIEMS

Klaidos padarytos paskelbime, turi but atitaisytos į 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko apimtų vietų nėra priimami. Visi Naujienų draugai prašomi pranešti Naujienų ofisan apie einančius streikus, idant Naujienų darbininkai geriaus žinotų žinoti, kaip elgtis su priduodamais apskelbimais.

Pardavimai savasčių, biznių, automobilių, rakandų, kambarių jieškojimai, apsivedimai, asmenų jieškojimai ir t.t. turi but iš kalno apmokami.

...gu kurie apskelbimai pasirodo ...otini, Naujienų administracija paka teisę jų netalpinti, kol neištirs jų teisingumo, ir grąžinti pinigus, jeigu apskelbimo turinys neatsakys etikos reikalavimams.

Norintieji pasigarsint į sekamos dienos Naujienas, turi priduot savo paskelbimą ne vėliau, kaip 9 val. vakaro.

Pranešimai

Gydytojo vakaras, pėtnyčioje, spalio 6 d., 7:30 val. vak., Mildos svetainėje, 3138 So. Halsted St. Programas bus gana žingeidus, nes apart paveiksluotų prakalbų bus ir kitoki pamarginimai. Kviečia Komitetas.

Mokinama siuti dykai, mergaitės, kiekvieną šeštadienį, nuo 2 iki 4 val. po pietų, Raymond Chapel svetainėj, 816 W. 31 gat.

Midos Teatro Bendrovės šėrininkai permainykite savo antrašus.
J. P. Evaldas, Sekr.,
840 W. 33rd Street.

Draugystės Palaimintos Lietuvos mėnesinis susirinkimas įvyks septintadienyj, spalio 8 d., Malinausko salėj, 1843 So. Halsted gt., 1 val. po pietų. Yra daug svarbių dalykų svarstyti.
— Ig. Žilinskas, nut. rašt.

North Side Draugijų Saryšis rengia balių sekmadienį, spalio 8 d., 7 val. vak., Liuosybės salėj, 1822 Wabansia Ave. Bus atidarymas žieminio sezono. Gerbiamoji publika kviečiama atsilankyti. — Komitetas.

PRANEŠIMAI

Roseland, Ill. — Ateities žiedo vaikų draugijelės nedėldieninė mokykla jau prasidėjo "Aušros" knygyno kambariuose, 10 val. iš ryto. Vaikai, katrie norite išmokti lietuvių gramatikos, yra kviečiami lankyti mokyklą. Taipgi vaikų ir dainų repeticijos jau prasidėjo, — konžną subatos dieną, 2 v. po pietų, Palmer parko svetainėj.
— Komisija.

Chicagos Lietuvių Draugystės Savitarpinės Pašalpos, įvyks mėnesinis susirinkimas 8 d. spalio, 2 val. po pietų, Zvianzek Polek svet., 1315 North Ashland Ave. Malonėkite butinai atsilankyti — yra svarbių reikalų.
— Sekr. A. Lungevicz.

Draugystės Šv. Alfonso susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 8 d.; 1 val. po pietų. Bus renkami darbininkai baliui, kurs įvyks 22 d., šio mėnesio. Visi nariai atsilankykite ir atsiveskite naujų narių.
— J. V. Dimska, nut. rašt.

S. L. A. 185 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadinej, spalio 8, 2 v. po pietų(Ketharine House svet. Visi nariai malonėkit susirinkti laiku. Atsiveskite naujų narių.
— Fin. Sekr., P. S. Rindokas.

P. Sarpaliaus vedamo Jaunuolių Choro repetocija įvyks nedėlioj, spalio 8 d., 10 val. ryte, Raymond Chapell, 816 W. 31 St. Visi vaikai norintįs prisirašyti prie choro ir orkestros, turi pasiskubinti, nes prasidėjus tikrąjam darbui, daugiau nebus priimama. Choras jau yra gana skaitlingas ir rengiasi pradėti platų lavinimąsi. .... — Komitetas....

Liet. Švietimo Dr-ja rengia prakalbas su paveikslais nedėlioj, spalio 8 d., 7:30 v. v., Raymond Chapell, 816 W. 31 St. Visi kviečiami atsilankyti.
— Komitetas.

L. S. S. 4 kuopos susirinkimas bus laikomas nedėlioj, spalio 8 d., 2 val. po pietų, Aušros svetainėj, po num. 3001 So. Halsted St. Draugės ir draugai malonėkite susirinkti paskirtu laiku ir atsiveskit naujų narių.
— Org. J. M. Vainauskas.

Pirmyn mišrus choras laikis dainų repeticiją subatos vakare spalio 7 dienoj Liuosybės svetainėj 1822 Wabansia Ave. pradžia 7:30. Dainininkai ir dainininkės malonėkit buti ant dainų praktikos. Taippat nauji dainininkai kviečiami prisidėti prie choro.
— Valdyba.

Draugijų domei: — Lietuviška Teatrališka Dr-stė Ruta No. 1 rengia teatrą koncertą ir balių lapkričio 18 d., M. Meldažio salėj, 2242-44 W. 23rd Pl. Bus statoma scenoj 2 aktų komedija "Amerikoniškos Vestuvės". Draugijų, kliubų ir kuopų prašome nerengti pramogų minėtoj dienoj, kad nepakenkus vieni ktiems.
— Komisija.

D. L. K. Keistučio Pašalpinio Kliubo metinis teatras ir balius įvyks septintadienyj, spalio 8 d., Meldažio salėj, 2242 W. 23rd Pl. Scenoje statoma 3 aktų komedija "Netikėtas sugrįžimas". Gerbiamoji publika kviečiama atsilankyti. — Komisija.

D. L. K. Keistučio Paš. ir Polit. kliubo dramos skyriaus generalės repeticijos, "Netikėtas sugrįžimas", įvyks penktadienyj, spalio 6 d., 6:30 val. va., M. Meldažio salėj. Visi lošėjai turi ateiti, nes tai paskutinės reepticijos. — Dramos Skyr. rašt.

Dr-stės L. K. Mindaugio mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienyj, spalio 6 d., 7:30 v. vak., D. Šemaičio salėj, 1750 S. Union Ave. Visi nariai atsilankykite laiku — yra daug svarbių reikalų svarstyti.
— Varnelis, rašt.

Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelis stato scenoj trijų veiksmų veikalėlį; "Jurgis Žiburys", septintadienyj spalio 8 d., 7 val. vakare, Chas. Strumil salėj, 158 E. 107th St., Roseland. Orkestra K. Pociaus.
Kviečia L. S. S. M. Ratelis.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

SVARBIU REIKALU PAIEŠKOma Antanas Juozas Stadalius, jau apie 12 metų gyvenąs Amerikoj, regis Omahoj, Nebr., bus apie 50 metų amžiaus ir kilęs iš Bocvinkų kaimo, Javaravo vals., Mariampolės apsk. Kas apie jį ką žinotų, meldžiame pranešti "Naujienų" Redakcijai.

Uršulė Labuckaitė yra kviečiama atsišaukt į Naujienų Skyrių. Jei adresuoti laiškai grįžta. Svarbus reikalas, Detroit Naujienų Skyrius.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

STOGŲ DENGĖJAI
Kiauri stogai sutaisomi ir gvarantuojami, $4.00. Automobilių trokų patarnavimas visoj Chicagoj ir apielinkėj. Įsteigta 34 metai. Didžiausias ir geriausiai įrengtas stogų dengimo jardas Chicagoj. **Tiktai patyrę unijos darbininkai čia dirba. J. J. Dunne, Roofing Co., 3411-3413 Ogden Ave. Tel. Lawndale 0114. — Visi Skyriai.**

APSIVEDIMAI.

JIEŠKAU APSIVEDIMUI MERGInos ar našlės nuo 25 iki 36 metų amžiaus, be skirtumo tikėjimo. Esu 36 metų amžiaus, turiu savo namą, 11 kambarių rendavoju. Malonės atsiliepti savo paveikslą prisiųsdamos. Atsakymą duosiu kiekvienai ir paveikslą ant pareikalavimo grąžinsiu. Joe. Lucas, 2315 Washington Blvd, Chicago, Ill.

APSIVEDIMAI.

JIEŠKAU APSIVEDIMUI MERGInos ar našlės nuo 20 iki 30 metų amžiaus. Našlė gali but su vienu vaiku, kuri myli gražų šeimynišką gyvenimą, meldžiu atsišaukti ir paveikslą prisiųsti. Kreipkitės laišku kaip iš Chicagos taip ir iš toliaus. Atsakymą duosiu kiekvienai, arba paveikslą grąžinsiu. Turiu patyrimą visokiame biznyj. Meldžiu vyrų nerašinėti. Atsišaukite į Naujienų Brighton Park Branch.
4138 Archer Ave.
Box No. 12

JIEŠKO KAMBARIŲ

JIEŠKAU darbo barbernėj; esu patyręs savo amate per 5 metus. Naujienos, Box 138.

REIKIA DARBININKŲ
MOTERŲ

REIKIA moterų į kenavimo kambarį.
BAKER FOOD PRODUCTS
4856 So. Halsted St.

REIKIA PATYRUSIŲ
LEMPOMS DANGČIŲ DIRBĖJŲ.
Turime vietos 100 A 1. patyrusioms merginoms, šilkinių lempoms dangčių dirbėjų, nes padidinome savo dirbtuvę. Mokame aukščiausią algą; geros darbo išlygos ir darbas nuolatinis gvarantuojamas. Kreipkitės tuoj pasirengę dirbti.
ART LAMP MFG. CO.,
6 N. Franklin St.

REIKIA NEPATYRUSIŲ
LEMPOMS DANGČIŲ DIRBĖJŲ.
Galime panaudoti tuojaus 100 moterų ir merginų, kurios gali adatą valdyt, mokintis gražiausių amerikoniškų.
ALMCO LEMPŲ
Musų žinovai mokintojai išmokins. Algą mokame mokinantis. Puikiausios darbo aplinkybės ir nualatinis darbas. Kreipkitės pasirengę dirbti.
ART LAMP MFG. CO.,
6 N. Franklin St.

MERGINŲ reikia lengvam dirbtuvės darbui—trumpos valandos, geras užmokestis.
WHITE STOKES CO.,
3615 Jasper Pl.

REIKIA moterų ir merginų patyrusių ir nepatyrusių sortavimui vilnonių atkarpų. Mokėsim gerą algą. Kreipkitės: Lyons Bros & Co., 755 W. Taylor St.

REIKIA moterų prie sortavimo popierio. Gera alga, nuolatinis darbas. Aetna Waste Paper Co., 902 So. Morgan St. Haymarket 1417.

REIKALINGA ŠEIMYNINKĖ NAmų darbui, kuri turi patyrimą, skalbimas nereikalingas, guolis ir valgis nemokamas. Pastovus darbas ir geras del merginos arba našlės. Atsišaukite: 1718 So. Halsted St., Oremus Chemical Co.

REIKALINGA moteris ar mergina prie ligonio ir prižiurėjimui namų. Gera mokestis. Atsišaukit tuojaus. Platesnių žinių kreipkitės per laišką. J. Janiunas, 366 Paw Paw Benton Harbor, Mich.

REIKIA merginų į dešrų skyrių. 8 val. į dieną. Patyrimas nereikalingas.
ARNOLD BROS.
660 W. Randolph St.

REIKIA patyrusių ir nepatyrusių moterų popierinių atmatų sortavimui.
Nuolatinė vieta.
1451 So. Peoria St.

DRATINIŲ RĖMŲ DIRBĖJŲ
Patyrusių dratinių rėmų lempų dangčiams dirbėjų reikia, dirbti prie puikiausių Amerikos lempų. Aukščiausia alga mokama ir labai geros darbo salygos. Art Lamp Manufacturing Co. 6 N. Franklin St.

REIKIA DARBININKŲ
MOTERŲ

MERGINŲ REIKIA. KREIPkitės Į MUILO DIRBTUVĘ.
1319 W. 32nd Pl.

REIKIA moterų popieros, sortavimui. Kreipkitės:
Peoples Iron & Metal Co.,
Waste paper Dept.
5835 So. Loomis St.

REIKIA tvirtų moterų sortavimui skalbinių į Wet Wash Laundry, 5 dienos į savaitę ir $15.00.
5515 W. Madison St.

REIKIA DARBININKŲ
VYRŲ ir MOTERŲ

REIKIA vyrų arba moterų patyrusių dešrų kimšimui, taipgi moterų sujungti dešras.
BAKER FOOD PRODUCTS COMPANY,
4856 S. Halsted St.

REIKIA vyrų ir moterų valdžios darbui, pašto klerkų, laišknešių, geležinkelio klerkų, moterys, kaipo klerkos—typistės etc. O'Brien School, 219 S. Dearborn Street, Room 209.

REIKIA DARBININKŲ
VYRŲ

REIKIA foundrės darbininkų. 43c. į valandą. Kreipkitės:
Employment Dept.,
CRANE CO.
So. Kedzie Ave. & 40th St.

REIKIA vyrų dirbtuvės darbui — gera alga.
WHITE STOKES CO.,
3615 Jasper Pl.

REIKIA pundų rišėjų ir trokerių — nuolatinis darbas.
CONTINENTAL PAPER GRADING CO.,
1451 So. Peoria St.

Kalnierių dirbėjų
Kalnierių strigavotojų
Kalnierių pamušėjų
Kriaučių kalnierių gaminimui.
Kreipkitės:
6-os lubos
M. BORN & CO.
540 So. Wells St.

VYRŲ REIKIA.
Peoples Iron & Metal Co.,
5830-40 So. Ada St.,
Phone Englewood 2575

DARBININKŲ ir chipperių reikia į jardą ir foundrės darbui — nuolatinis darbas.
Kreipkitės į
Employment Dept.
LINK BELT CO.,
39th & Stewart
1 blokas į vakarusWentworth av.

DARBININKŲ reikia nuolatiniam darbui —gera alga:
SHERWIN WILLIAMS CO.
116th & Stevenson Ave.
imkit No. 4 gatvekarį

DARBININKŲ REIKIA.
Kreipkitės:
ROSENBAUM BROS.
Feed Mill.
87th St. & Stewart Ave.

VYRŲ reikia abelnam nuolatiniui darbui.
Kreipkitės:
Great Northern Chair Co.,
2500 Ogden Ave.

REIKIA
Nituotojų
Buckerių
Pritaikintojų
Punch mašinos ir
Spėka varomo preso operuotojų į plieno freightų budavojimo įstaigą. Ateikite pasirengę dirbti.
PULLMAN CAR WORKS
103rd Street Freight Shop
Visai prie Cottage Grove Ave. į rytus. Pullman, Chicago.

REIKIA DARBININKŲ
VYRŲ

PAPRASTŲ darbininkų reikia kaipo pagelbininkų prie mašinos šmotų darbui; patyrimas nereikalingas. Ateikite pasirengę dirbti.
ACME STEEL GOODS CO.,
2840 Archer Ave.

VYRŲ reikia drabužių sortavimui į Wet Wash Laundry. 5 dienos į savaitę.
5515 W. Madison St.

PARDAVIMUI

AR NORI ĮSIGYTI ŠVARŲ IR pelningą biznį? Pardavimui Pharmacy (Drug Store) tirštai lietuviais užgyventoje kolonijoje. Biznis neša puikaus pelno, bet yra svarbi priežastis kurios dėlei yra reikalas parduoti. Inteligentiškam lietuviui kad ir ne Pharmacistui yra auksinė proga, su vidutiniškai kapitalo, įsigyti šitą biznį. Informacijų dėlei kreipkitės: Naujienos Town of Lake Skyrus, No. 64. 1614 W. 46th St., Tel. Boulevard 0672.

GROSERNĖ, GROSERNĖ UŽ PUSDYKE
Pardavimui arba mainymui grosernė ir delikatesen ant Bridgeporto. Turi but greitai parduota ar išmainyta ant bile kokio automobilio ar saliuno, nes yra didelė priežastis; geriausi rakandai, daug šviežio stako, pigi renda, su pagyvenimo kambariais, geras lysas, geriausis Chicagoj bargenas, jei pirksit tuoj arba mainysit. Kreipkitės:
J. NAMON,
808 W. 33rd Place,
Arti Halsted.

PARDAVIMUI BUČERNĖ IR GROsernė, Brighton Parke. Biznis nuo senai gerai išdirbtas. Lietuvių ir lenkų apgyventa. Biznis cash. Leasas ant 2 metų. Rendos $29.00. Atsišaukite greitai.
J. J.,
2612 W. 47th St.

PARDAVIMUI BUČERNĖ IR GROsernė geroj, lietuvių apgyventoj vietoj. Biznis gerai eina. Priežastis pardavimo turiu kitą biznį. Parduosiu pigiai. Kreipkitės: 4624 S. Wood St. Phone Lafayette 6177.

PARDAVIMUI VISI FIXTURE'S bei įtaisos del bučernės ir grosernės. Parduosime po vieną atskirai arba visus sykiu. Parduosime gana pigiai nes "leasas" yra pasibaiges turime eiti iš šitos vietos.
Kreipkitės:
4456 So. Honore St.

PARDAVIMUI saliunas, pusė arba visas. Arba mainysiu ant automobiliaus .
Phone Canal 3072

PARDAVIMUI grosernė pigiai — gražųs rakandai, bučerio ice box. Pardavimo priežastis liga.
3327 W. 38th St.

PARDAVIMUI VALYMO IR DAžymo krautuvė, puikioj Ravenswood vietoj, puikioj apielinkėj, gerai įrengta Hoffmano mašinos, garo šiluma, geriausia proga apsukriam žmogui. Prieinama kaina, greitam pardavime. Pažiurėk
4732 N. Robey St.

PARDAVIMUI (DELĖCATESEN) cigarų, kendžių, tabako ir kitokių daiktų, krautuvė. Geras biznis yra daromas. Parduosiu pigiai. Priežastis pardavimo, sunki liga šeimynoj.
459 W. 38th St.

PARDAVIMUI SALIUNAS TARP didelių dirbtuvių. Parduodu pigiai, gera proga, nes turiu du saliunu ir abiejų negaliu užlaikyt.
Kreipkitės:
732 W. 19th St.,
Tel. Canal 1149.

PARDAVIMUI saliunas su visais įtaisais. Parsiduoda pigiai. Priežastis nesveikata.
5301 So. Paulina St.

PARDAVIMUI SALIUNAS SU puikiu daržu. Labai geroj vietoj. Vienas saliunas ant kelių blokų ir visokių tautų apgyventoj vietoj. Biznis geras. Pardavimo priežastis — partnerių — nesutikimas. Parduosiu pigiai. Kreipkitės: 658 W. 123 St. Tel. Pullman 1692.

PARDAVIMUI LABAI PIGIAI restauranas ant didžiausios gatvės, arti mokyklos, prie visokių įstaigų, biznis išdirbtas, pigi renda naudokitės proga, nes važiuoju į Lietuvą.
10822 S. Michigan Ave.,
Roseland, Ill.

PARDAVIMUI GROSERNĖ, SALdainių ir mokyklos daiktų krautuvė ir visokių mažmožių. Biznis senas gerai išdirbtas, parduosiu greitai, už teisingą pasiulimą. Priežastis pardavimo patirsite ant vietos.
3518 So. Wallace St.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI SALIUNAS, BIZnis išdirbtas per 15 metų . Lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoj. 5 ruimai ir užpakalio del gyvenimo, ant 2-ro floro otelis su 7 ruimais su visais rakandais lysas ant 3-jų metų. Pardavimo priežastis patirsite ant vietos.
936 W. 33rd St.

PARDAVIMUI BUČERNĖ IR GROsernė ant West Side, geriausioj vietoj dideliam bizniui. Parduosiu cash arba mainysiu ant namo. Pardavimo priežastį — patirsit ant vietos. Telefonuokit vakarais po 8,
Spaulding 1915

PARDAVIMUI saliunas. Pardavimo priežastis, važiuoju Europon. Kreipkitės:
4201 S. Albany Ave.
kampas 24-os gatvės

PARDAVIMUI delikatesen krautuvė. Pardavimo priežastis nesveikata.
5135 So. Halsted St.

AUTOMOBILIAI

PARDAVIMUI trokas, 1½ tono. Labai gerame stovyje. Dar naujas.
1645 Wabansia Ave.
Phone Monroe 2545

OAKLAND
BARGENAI
Kiekvienas Oaklando savininkas yra boosteris — paklausk bile vieno.

1922 Oakland Sedan,kaip naujas	$1,150
1921 Oakland Coupe perd. ir pam.	700
1921 Oakland Sedan perd. ir pam.	700
1920 Oakland Sedo perd. ir pam.	700
1922 Oakland 34-D. Taur., 1000 m.	700
1921 Oakland Sedan, mech. g. s.	650
1921 Oakland Tour., perd. ir perm.	550
1919 Oakland 4 d. Sedan perm.	500
1920 Oakland R. geram stovyj	450
1920 Oakland Rdst.	350
1919 Oakland Tour.	200
1918 Oakland Tour.	150
1917 Oakland Tour.	100
1917 Oakland Tour.	80
1922 Buick, 5 pas.	750
1920 Hudson Sport!	750
1920 Mitchell Roadster	350
1-25 Packard Twin	350
1917 Buick Roadster	150

IŠMOKESČIAI
DIRBTUVĖS SKYRIUS
OAKLAND MOTOR CAR CO.,
2426 S. Michigan Ave.
Atdara vakarais ir nedėliomis.
Calumet 5310

RAKANDAI

PUIKIAUSIA PROGA
Puikus grojiklis pianas, modelio 1922, ukulelė prijungta, su roliais ir 10 metų gvarantija. Didelis, dubeltava sprendžina phonograpas su rekordais ir daimantine adata; taipgi vėliausios mados seklyčiai setas, valgomajam ir miegambariui setai — kaurai. paveikslai. Parduosiu ant syk ar atskirai už teisingą pasiulymą. Nepraleiskit šio bargeno.
1926 S. Kedzie Ave.

PARDAVIMUI seklyčios, miegkambario setai ir kombinuotas Universal kuknios pečius.
3534 W. 13th Pl.,
pirmos lubos.

NAMAI-ŽEME.

PARDAVIMUI 2JŲ LUBŲ MEDInis namas prie Emerald Ave., arti 32 rendos neša $63.00 į mėnesį; visos vigados; kaina $5,000.00. Taipgi vienam pagyvenimui 5ių kambarių medinis namas, vandeniu šildomas prie Indiana Ave., arti 103čios. Kaina $4,250. Tie yra tikri bargenai. Jei jus jieškote vietos — tai nepraleiskite tą progą.
LEMONT, DARGIS & VON SCHILL
Kambaris 521, 140 S. Dearborn St.
Randolph 1372.

SAVININKAS PARDUODA 6 kambarių muro namą — rezidencijinį; karšto vandenio šiluma, čerpių maudynė, aržuolo ir mahogany trimingai, dratiniais sieteliais apkalti porčiai. 6016 S. Campbell Ave. Tel. Prospect 7664.

PARDAVIMUI MURINIS NAMAS 2 pagyvenimų po 5 kambarius, su beismantu; namas gerame stovyj ,tik $4,300.00, Bridgeporto apielinkėj.

Pardavimui medinis naams 2 pagyvenimų po 4 kambarius; naujas, visi parankumai ,tik už $3,500.00, Brighton Park apielinkėj.

Murinis namas 3 pagyvenimų po 5 kambarius naujas, visi parankumai, rendos $97, tik $9,900.00, bargenas.

Medinis namas, štoras ir 2 kambariai pagyvenimui, 6 kambarių pagyvenimas ant antrų lubų. Namukas labai geras, visi parankumai, tik $5,000.

Pardavimui nauji namai, baigiami budavot ir tik pradėti Brighton Park ir Market Manor, 64 ir Washtenaw Ave. Parduosime pigiai.

3 Farmos pardavimui ar mainymui ant namų Chicagoj. Farmos netoli Chicagos, žemė gera, budinkai geri gyvuliai gražus, visa mašinerija, kas tik reikalinga ant farmos . Parsiduoda pigiai.
JOKANTAS BROS.
4138 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lafayette 7674.

NAMAI-ŽEME

PARDAVIMUI ARBA MAINYMUI farma. Farma 119 akerių, 60 akerių dirbamos — juodžemis. Treinas eina pro šalį, mokykla randasi visai arti namų. Budinkai geri. Arkliai 2, karvės 6, kiaulių 12, vištų 100. Farma randasi visai arti Antigo, Wis. Kaina apie $10,000 įnešt 3 ar 4 tukstančius. Galiu mainyti į namą arba mainant priimti lotą arba biznį. Esu ne agentas. Kreipkitės: nuo 5-kių vakare ypatiškai, telefonu arba laišku: Kazys Lukas, 1821 Nebraska Ave., Phone Spaulding 3851.

ĮPLAUKŲ $14,600 SU VIRŠUM Į metus. Pirkėjas gaus 3 namus 8 pagyvenimų ir gražiai įtaisytą saliuną, pirmos klesos barai, pianas, registeris, didelės sėdynės, stalai krėslai. Viskas ant sykio parsiduoda už pirmą kainą. Morgičių pirmą ir antrą aš duosiu. Kiek išgalėsi įmokėt, tiek bus gerai. Priimsiu morgičių, jei turit, automobilių, lotą arba mažą namuką. Pardavimo priežastis — liga — negaliu stovėt ant kojų — važiuoju greitai į Lietuvą. 1957 Canalport Ave., Tel. Canal 7345.

SAVININKŲ ATYDAI!
Kas turit namą išmokėta ir norit parduoti nepaisant koks namas ir kokioj apielinkėj butų, atsišaukit tuojau pas mus, bo bus parduotas į trumpą laiką, nes kostumeriai laukia musų ofise.
F. J. SZEMET & CO.,
4217 Archer Ave. Tel. Lafayette 6824

EXTRA PARDAVIMUI NAUJAS murinis namas 2-jų pagyvenimų 5 ir 6 kambariai elektros šviesa, maudynės, aukštas cimentuotas sklepas, ir visi kiti naujos mados įtaisymai, namas randasi labai gražioj vietoj, Brighton Parke, parsiduoda pigiai arba išsimaino ant cottage, kur geroj vietoj.
F. J. SZEMET,
4217 Archer Ave.

BARGENAS BRIGHTON PARKE
murinė stuba ir lotas: gasas, elektra ir toiletai — 4 ir 4 kambarių flatai. Kaina $6,750.
4219 S. Campbell Ave.
Agentui mokėsiu komišiną.
Savininko tel. Haymarket 8539

PARDAVIMUI 3-JŲ AUKŠTŲ PO 5-kius ruimus flatas, medinis namas, taip kaip naujas. Parduosiu už pigią kainą, nes turiu išvažiuoti į Lietuvą. Jei kam reikalinga, galit pirkti su visais rakandais.
8437 Gilbert Ct.,
arba Union Ave.

PARDAVIMUI MEDINIS NAMAS ant cemento pamato, karšto vandenio šiluma, elektra, gasas, skalbyklos, aržuolo baigimo, valgomajam kambaryj yra buffet $4,600.
5742 S. Throop St.

TAIP KAIP NAUJAS 2 FLATŲ MURO NAMAS. Arti 59-tos ir Racine, viskas moderniška, čerpių toiletas ir maudynės, atskirai apšildoma. Bargenas už $9,000. Lengvi išmokėjimai.
TRUSTEES SYSTEM — Dean
818 W. 63rd St. Went. 4964

PRIVERSTAS parduoti 80 akerių gerų kietmedžių žemės, netoli ežero, Lake Co., Michigan $600. Savininkas Chvatal.
1266 W. 73rd St.

MOKYKLOS

VALENTINES DRESSMAKING COLLEGE.
2407 West Madison Street
Tel. Seeley 1643
Kirpimas, dezaininimas, siuvimas, dresmaking ir pattern maker. Bizniui ir namų dėvėjimui. Dienoms ar vakarais klesos. Specialis namų kursas moterims ir merginoms, atsineškit audėklą, sukirpti, pritaikyti ir pasidaryti sau drapanas.
Biznio ir namų kursai skrybėlių padarymui. Kreipkitės, rašykit, arba telefonuokit klausdamos informacijų.
Sara Patek, pirmininkė.

HOFFMANO MOKYKLA
Įsteigta 1910
Išmokina angliškai į labai trumpą laiką. Gramatikos mokykloj mokiname aritmetikos (skaitliavimo) spelinimo, skaitymo, kompozicijos, geografijos ir viešo kalbėjimo .
Aukštesnės mokyklos skyriuj prirengiame kolegijon į dvyliką mėnesių.
Pereituose dvyliką metuose daugeliui lietuvių moksleivių pagelbėjom. Tuli iš jų jau praktikuoja kaipo profesionalai ir yra vadovais savo apielinkėse. Ateik pas mus, o mes išvesim tamsta iš tamsos į šviesą.
Mokintojai visai draugiški. Už mokslą mokestis prieinama. Kalbėk bile su kuom, vyru ar motere inteligentiškais, o gausi gerą rekomendavimą Hoffmano Prirengiamosios mokyklos.
Užsirašykit dabar naujam terminui dienomis ir vakarais klesos.
1537 North Robey St.,
(arti Milwaukee Ave.)